Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 72. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го КВІТНЯ 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 15, 1955. No. 72. VOL. LXII.

Христос Воскрес — Воістину Воскрес!

Христос Воскрес!

Великодні Побажання для Українців поза залізною заслоною, які виголосить Єпископ Амвросій Сениши, Генеральний Вікарій Української Католицької Екзархії в З'єдинених Державах Америки через радіо у Вашінґтоні, Д. С., на Великдень, 17 квітня 1955 р. о год. 1,30-2,00 по полудні, на коротких хвилях 19,41.

Дорогі в Христі Браття й Сестри на Україні!

В імені всіх Українців Католиків під духовним проводом Високопреосвященного Архиєпископа Кир Константина в З'єдинених Державах Америки — вітаю Вас словами: Христос Воскрес!

Хоч Ви далеко від нас, але дуже близькі вірою, мовою і кров'ю. Ми, з далекої Америки, бажали б довідатись про Ваше життя-буття; тому кличемо до вас словами українського поета О. Олеся:

„Подайте вістоньку
    через усі препони,
Чи в великодню ніч
    у вас дзвонили дзвони?..
Подайте вістоньку,
    чи ще не всі в могилі
Наші брати і сестри милі?..

На жаль, Ви не можете дати ніякої вістки про себе, бо залізна завіса приневолює Вас до гробової мовчанки. Безбожні прислужники молота і серпа не бажають, щоб ми чули Вам стогін і плач у тяжкій неволі новітнього кріпацтва. Нічого нам не залишилось, як тільки через радієві хвилі „Голосу Америки" передати Вам наш привіт та помолитися до Господа за вашу кращу долю.

З Воскресенням Христовим бажаємо поділитися з Вами всіми дарами, особливо духовими скарбами, якими нас усіх обдарував Воскреслий Ісус. Його Воскресення — це славна перемога добра над злом, це чергове звено у ланцюгу доказів про Христове Божество. Воскресення Христове — це піднесення духа для страдаючого українського народу і страдаючої Української Церкви на рідних землях, де нема свободи слова і свободи віри. Христове Воскресення дає нам сильну надію та кріпить віру, що прийде воскресення свободи для нашої Церкви і нашого народу. Щоб Господь для Вас прискорив цю радісну хвилину, злучімось духом Господньої молитви, кажучи:

Отче наш, що єси на небесах... поглянь ласкавим оком на наш нарід на Україні; потіш наших рідних Братів і Сестер, які не чують великодніх дзвонів, ані гомону гаївок; навіть молитися не можуть у своїй церкві, бо гонителі Божої правди забрали її та перемінили на свій ужиток, а єпископів і священиків вкинули до тюрем. Боже, будь милосердним Батьком для бездомних людей і голодних сиротят та всіх тих, що кривдам не бачать кінця, мовчки терплять і плачуть, страждають у жалобі по тюрмах і концентраційних таборах, вмираючи з горя й недолі.

Нехай святиться Ім'я Твоє... по всій Україні. Дай, Господи, щоб наші Браття і Сестри прославляли Тебе вільними устами в своїх родинах, громадах, церквах, прилюдних школах та державних урядах. Нехай згідно з словами Тараса Шевченка:

„Встане правда, встане воля,
І Тобі одному
Помоляться всі язики
Во віки і віки".

Нехай прийде царство Твоє... між усіма людьми. Господи, будь царем не тільки вірних, що ніколи не покинули Тебе, але також володій над тими, що погордили Твоїм святим законом і вireклися Тебе. Як Твоє царство завітає до душ безбожних ключарів тюрем народів, тоді щезнуть з лиця землі криваві війни, новітнє кріпацтво, концентраційні табори, смертні засуди невинних людей.

Нехай буде воля Твоя, як на небі, так на землі... особливо в усіх ділах „могутніх цього світу"; тоді минеться жорстока самоволя самолюбних тиранів, тоді не буде насильства над українцями, щоб поклонилися серпові і молотові, а тільки всі поклоняться одному Богові, кажучи словами святої Церкви: „Прийдіть, поклонімся Цареві Богу нашому".

Хліб наш насущний дай нам сьогодні... особливо нашим людям на Україні. Боже, подай їм цього хліба, щоб наші Браття і Сестри не вмирали голодовою смертю. Подай їм, Господи, зі скарбниці Своїх дарів, щоб вони жили в добробуті.

І відпусти нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим... Просимо Тебе, Милосердний Боже, прости гріхи нашого народу, прийми його страждання як перепросьбу за всі провини наших Братів і Сестер. Подай нам ласку Твою, щоб ми прощали нашим довжникам, бо тільки тоді можемо називати Тебе Батьком і співати воскресну пісню: „Воскресення день, і просвітимся торжеством, і один одного обнімім; скажім: брати, і тим, що ненавидять нас, простім усе з Воскресенням..."

І не введи нас у спокусу, а ізбави нас від лукавого... Бережи, Господи, наш український нарід від ложних пророків, які не тільки вбивають мільйони людських тіл, але також намагаються вбити людську душу безбожницькою пропаґандою.

Ось ця Господня молитва є нашим побажанням у день Христового Воскресення, щоб Всевишній кріпив Вас духово та подав сили перенести всі ворожі переслідування: релігійного, народного та економічного характеру. Нехай Воскреслий Ісус пошле Вам щоскоріше Ангела, щоб відвалив камінь неволі. Нехай Господь поблагословить Вас, щоб у Ваше віконце засіяло свободи сонце. Цього зі щирого серця бажає вам Єпископ Амвросій Сениши.

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Великдень на Україні

Свято заспокоєння

Ще раз „Празників Празник і Торжество із Торжеств", — найрадісніше свято нашого народу. Таке ж глибоке своїми переживаннями, як і недавнє Різдво, але позбавлене відчування мук і зими, що тоді тяжіли над світом. Бо й Христос, що під час Різдва лежав немовлятком у яслах, мав ще перейти тяжкий, мученичий шлях.

Але це все минуло. Мудрим колообігом року, зима розтанула у променях пробудженого сонця. І одночасно темряву жаху перед могилою перекреслює своїм воскресенням Христос. Не існують болючі рани на Його руках і ногах. Ось, можна їх доторкатись, як казав Христос доторкнутись апостолові, який хотів переконатись. Можна поглянути на камінь, відвалений від гробу, і розшукати переляканих вартових, що впали перед сяйвом янголів.

У ніч, сповнену радісного чуда, не спали діди й прадіди. Чудо сколихує й тепер тих, що давно вже приглушили в собі голос дідів. Тож біля церков у гамірних великих містах натовпи тих, що приходять сюди послухати, як Христос воскрес із мертвих, як переміг смерть і „сущим во гробіх живот дарував".

Бо, ж, давно колись, сталася подія, про яку розповідає нам євангеліє. Тоді по непевних мандрах, що тривали довгі тисячоліття, частина людства полегшено зідхнула. Сталося те, що було приобіцяне й чого з тугою вичікували змучені людські душі.

Коротким земним життям Боголюдини все довершилося. Народження, вбоге існування, переслідування й смерть у муках. А потім — після триденної темряви могили, — осяяне Воскресення. Ті, які мали очі, щоб бачити, й уші, щоб слухати, переконались, що немає найстрашнішого е існуванні людини як неминуча смерть. Виявилося, що й найстрашніше явище кориться волі Творця. Себто, що смерть лише роздоріжжя у вічному бутті людської душі, що смерть не володар, а виконавець законів, що їх Господь накреслив усім, — і тим, хто їх приймає, і тим, хто їх відкидає. Апостол так висловився про цю нову, тепер розкриту людям таємницю: „Воскресенням Христовим ви визволені від страху смерти... ви вже не невільники, а вільні".

Новина про „визволення від страху смерти" сповнена великої радости. Церква неперестанними великодніми співами говорить про визволення від законів землі, закликає усіх, хто сприйняв нову мудрість, стати братами: „Обнімімо ж один одного!"

Разом з визволенням від страху смерти, приходить глибоке заспокоєння. „Христос воскрес!" — вітаються вороги, а їхнє прилюдне цілування скріплює оце заспокоєння дрібних людських суперечок. Святе Писання оповідає, що й Христос після воскресення по-новому звертався до своїх учнів: „Мир вам", — казав Він.

Український нарід має особливо тонке відчування радісного заспокоєння Воскресенням. Його радість колись бувала побільшена гострими переживаннями весни. Природа, визволившись від льодового зціпеніння зими, наявно повчала про переходовість смерти. Хліборобський нарід, як самозрозуміле, сприймав апостольське навчання: „Те, що ти сієш, не оживе, якщо не вмре". Змістовніше було життя, злите з життям природи.

Опинившись в розсіянні, сини хліборобськомо народу, рідко мають змогу відчувати живчик природи. Тож і смерть в галасливих містах видається протиприродним, відразливим явищем. Про неї ми намагаємося не думати й відвернутися від неї, якщо вона приходить до когось із близьких.

Проте, відвернутися від неї ніколи нікому не вдасться. І саме тому, під час сколиху Великодня, треба спонукати себе по-християнському зрозуміти і смерть, і воскресення. Треба ще раз пригадати, що „хто вірує... не загине, а матиме життя вічне"...

І лише тоді знову сплине спасенний спокій, який рятує від хвилювань дрібними дочасними справами. Дрібні земні справи часто вимагають надто великих жертв і кінчаються здичавінням людини, що думає про вигоди і прибутки. Великдень заспокоює у небесному. А небесні справи — спасіння душі, рятування близьких, поміч потребуючим.

А хто найбільш потребуючий, як не Батьківщина й ті, про поміч яким під час Великодня знову пригадують нам УКК і ЗУАДК, закликаючи до щедрих пожертв на „Писанку".

Гр. Чупринка

Великодні дзвони

В небі, в зоряній безодні
Тонуть дзвони великодні,
Тонуть, тонуть, ніби сон,
Б'ються ,дзвонять тон-у-тон;
З ними дума в небо лине,
З ними никне, з ними гине
Тьма заслон.

Гаснуть зорі. Знову світло.
Все радіє, все розквітло.
Зникла сила перепон.
Вся земля — святий амвон!
Сяйвом душі всі облиті
І немає їм на світі
Заборон.

Ольга Решетило

Писанки

У весняних водах меркли привиди поблідлого заходу.

Люди йшли обережно, вимииали весняну розквась (якісь пустуни зухвало сліпили очі новими батеріями). Дзвони дзвонили голосно, пропам'ятно, уривано... І так дванадцять разів. Гомін їх нісся понад хатами, пригадував історію земної мандрівки Христа, нагадував, що грають вони сьогодні останній раз. А завтра — мовчазна, строга жалоба.

У такі говійні дні, пізно вночі (щоб ніхто не перешкоджав) Уляна писала писанки. У ванькирі заслоняла вікно, виймала з печі запарені краски у малих глечиках, над каганцем розгрівала кістку з з воском і уважно, поволі, починала писати.

„Які ж вдадуться? Господи, допоможи!"

А понад ту роботу думки її знімались... Весна ж ішла! Перша, незмінна прибиральниця відвічного порядку. (Тепер десь присипляла стишену пташку у новому гнізді). Ранками застеляла простори світлиці барвистими килимами, на вікнах чіпляла білі мережива хмарок, укладала свіжі букети черешень, вишень, груш, яблунь. Першою росою і ясним, химерним промінням жемчужила їх. У повітрі розвівала запашний, тремтливий легіт надії на небуденне, обновлене, пожадане...

Уляна виводила щораз тонші лінії, надхненно міняла краски веселкою, від сповненої радости творити, мужніти з весною, у всесвіті!

На першій писанці виписувала „Христос Воскрес!", на другій ставила знамено України. На інших розмальовувала фіялки, дзвіночки, конвалії білі, яскорі і незабудьки сині. А на ще інших вела гагілкові хороводи, розмежовувала поле фігурами, загадками...

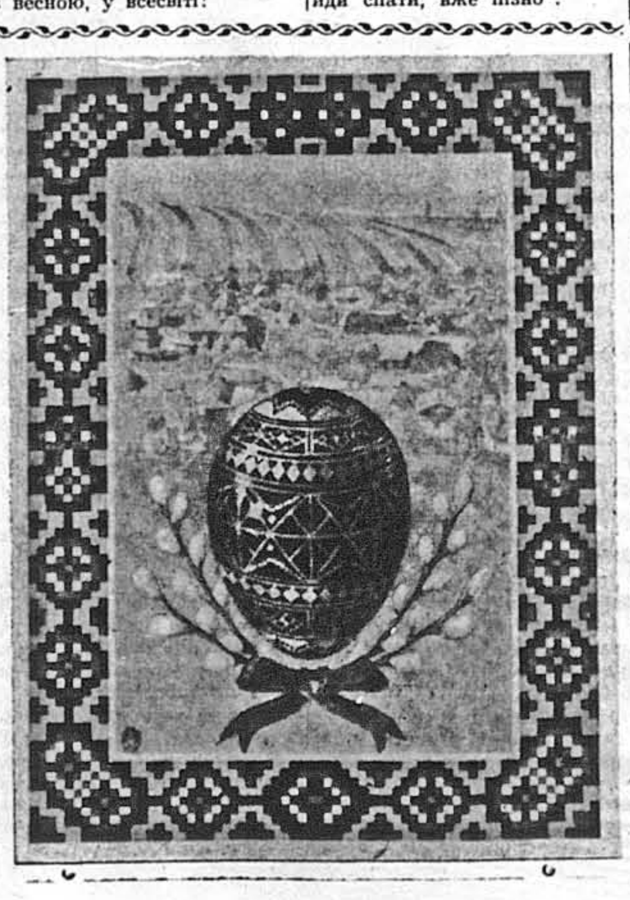
Одною вітала невмирущих ґероїв, щоб знали, що Христос воскрес, а за теє, що вони вмирали, вона також триматиме ватру завжди!

Писанку з фіялками котила до бабуні, щоб дочекали ще й ще багато весен. За милу усмішку Уляна впевняла, вони обидві знову будуть збирати помічне зілля і цвіт.

Писанку з гагілковими лябіринтами дарувала приязній панні Ірині з плебанії. Ану ж чи відгадає вихідну дорогу?

А ту зі знаменом і незабудьками посилала братові Миколі. Долучувала ще хусточку, гаптовану важними словами... Чи пам'ятає він, як він тлумачив їй їх значення? Хай знає, що незабудьки цвітуть щороку на тих самих сіножатях, заховані у густі трави і пахучі шуварі. Вона поздоровляє його на далекій чужині великоднім „Христос Воскрес!"

Гніт у лямпі шипів ледь чутно, блимав нерівно, кидав на білу стіну тьмаву сильветку дівчини-писанчарки. Об шибу забив крилами заблуканий лилик і налякано відлетів. Було тихо... А потім рипнули двері з великої хати і материн голос шепотом розсіявся: „Буде з тебе, дитино, йди спати, вже пізно".

Пантелеймон Ковалів

Божа Всемогутність

„Нехай воскресне Бог,
і розсіються вороги Його..."

Ісус Христос, за євангельськими переказами, сказав до своїх учеників: „Дана Мені всяка влада на небі і на землі" (Матв. 28, 17). Ці слова своєю суттю виявляють ту віру в переможний подвиг Христа, ту віру, яка становить собою суть християнської віри. Властне, в самій свідомості, що Йому дана всяка влада на небі і на землі, полягає суть християнської віри, як і релігійної віри взагалі.

Перед Своїми стражданнями Христос сказав до учеників ще інші слова: „Я переміг світ". Як перші, так і другі слова в основі своїй зберігають ту саму ідею Божої всемогутности. Ця ідея Божої всемогутности, однак, не суперечить тому, що на землі панує зло. Вона не суперечить саме з погляду релігійної свідомости.

Як відомо, юдеї саме й вимагали від Христа доказати свою Божу всемогутність зовнішньою силою; вони вимагали, щоб Він зійшов з хреста, до якого був прибитий. Але Христос цього не міг зробити, бо той зовнішній доказ суперечив би самій істоті Його Божественности. Навіть умираючи на хресті, Христос все ж таки перемагає світ. Він перемагає саме через своє зовнішнє безсилля своєю внутрішньою Божественною силою.

Всемогутність Божа — це не зовнішня сила. Вона, ця всемогутність, діє на людську душу. Всі такі євангельські слова, як перемога над світом, влада на небі і на землі — все то поняття, яких не можна змішувати з грубою фізичною силою. Вони зв'язані з внутрішньою силою, силою, що чарує людські серця.

Віра в Воскресення Христа саме зв'язана з вірою у всемогутність Божу. Христос своєю смертю подолав смерть, тобто воскрес, воскрес силою своєї всемогутности. Факт Воскресення Христового — це факт перемоги, чи вірніше, символ перемоги світла над темрявою. Світло світить у темряві. Своїм яскравим промінням воно нищить темряву, яка не всилі протидіяти. Світло правдиве, що освітлює кожну людину, яка з'являється в цей світ, світло Логоса, що через Нього світ постав, — це світло не тільки виливає свої благодатні сили в світ, але й світить в глибині людських сердець.

Христос не тільки переміг світ, узявши на себе гріхи світу, переміг своєю Божою всемогутністю, що виявилась в Його Світлім Воскресенні, але, перебуваючи віднині і довіку разом з нами в цьому світі, в нашому земному житті, Він, залежно від нашої доброї волі, що готує „путі Господні", вкорінюється своєю животворчою Правдою в наше загальне людське життя.

І тут, в нашому житті, Божа всемогутність повсякчасно діє. При нашій моральній активності в царстві темряви Божа всемогутність діє немаче світло в темряві.

Ніяка наука, ніяке знання законів природи не може заперечити релігійного досвіду, що Бог все ж таки сильніший від усіх законів природи, що виявилось в раціонально-неосяжному факту безсилля смерти перемогти Боголюдину Ісуса Христа.

Але Божа всемогутність не зменшилась. Христове приниження на землі було тільки шляхом до слави. Бог Отець нагородив Викупителя славою, а разом з ним нагородив і Його людську природу. „Бог світу, що воскресив із мертвих Пастиря овець великою кров'ю завіту вічного" (Євр. 13, 20), зробив так, що Господь „вознісся в славі" (ІТим. 3, 16).

Все це дає підставу ще раз ствердити, що Христос переміг світ, переміг своєю Божественною природою, своєю Божою всемогутністю. Ця перемога стверджується в нашому релігійному досвіді.

Великий акт спасіння людини через хресну смерть Боголюдини стверджується тільки в вірі, як і саме спасіння дається тільки в вірі. „Віруй, і віра твоя спасе тебе", — говорить Христос.

Віра завжди була для людини великою силою перемоги на важкому тернистому шляху її життя. Віра в воскреслого Христа, Сина Божого, що сповнив на землі Свою велику, від віку призначену Йому місію спасіння людей, ця віра підносить людину на висоту її гідности наслідувати царство Боже, царство миру і любови.

Всі спасальні заходи, що їх вживає Христос у своєму служінні, аж до хресної смерти і славного Свого Воскресення, — всі вони мають релігійно-догматичне значення. Коли ми цю релігійно-догматичну суть Христових спасальних заходів перенесемо на ґрунт суто людських взаємовідносин, то це означатиме, що кожний правдивий успіх в нашому житті забезпечується самовідданим служінням для блага інших через самопожертву для них, коли це потрібно. В цьому спасальному самовідреченні заради добра для інших і полягає благословенна запорука нормального життя на землі.

Христос Воскрес!

Українські писанки в американських виданнях

Ціла низка американських газет і журналів подала з нагоди Великодніх Свят статті про українські писанки та ілюстрації з них. М. ін. магазин „Бюік" в числі за квітень ц. р. подав гарно ілюстровану статтю про писанки, в якій зокрема присвячено багато місця українським способам виробу і малювання писанок. Ілюстрований репортаж про українські писанки надрукував теж католицький журнал „Джубілі". Прекрасну кольорову обкладинку, скомпоновану із збірки українських писанок (м. ін. з написам „Христос Воскрес") мав тижневий магазин великого филаделфійського часопису „Ди Филаделфія Інквайрер", що виходить під назвою „Тудей".

БАГАТО РАДОСТИ І ЩАСТЯ
В ДЕНЬ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажає
усім своїм Членам та всьому Українському Громадянству
ГОЛОВНИЙ УРЯД
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ТРАДИЦІЙНИМ ВЕЛИКОДНІМ
„ХРИСТОС ВОСКРЕС"
вітають
ВСІХ УКРАЇНЦІВ
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЕЛИКДЕНЬ

Як далеко в минуле сягає наша пам'ять і як довго житимемо, Великдень завжди був і залишиться тим воістину великим днем, до якого приготовляємось, якого очікуємо і який пам'ятаємо. Він бо, цей день, є найкращий з найкращих, він збільшує навіть найбільшу радість і зменшує навіть найбільший смуток і терпіння. Своїм значенням і своєю символікою він надає змісту нашому життю, робить його вартісним в усіх часах. І тому так велично святкує його весь християнський світ.

У весняному часі, коли кожний день подібний до дівчини у вінку, що має любов у серці і радість в душі, коли кожний промінь сонця це — усміх милої, а кожний легіт вітру — ласкавий дотик матері, святкуємо день Воскресення Христового. Кожний нарід має свої власні традиції і обряди того святкування. Крім церковних дзвонів і відправ, кожний нарід по-своєму прославляє і звеличує Воскресення Христа, перемогу життя над смертю, яку воно запевняє і символізує.

Багато з нас, що мають на своїх ногах порох доріг і бездоріж багатьох країн, що святкували цей Великий День у різних обставинах, завжди під Великдень згадують і порівнюють великодні святкування на Україні з святкуваннями в інших країнах. І при цих порівняннях наша душа сповнюється, рівночасно з радістю самого Воскресення, ще й тугою за рідним краєм з його незрівняними великодніми звичаями, що їх міг створити тільки богоугодний український нарід на своїй такій чудовій, хоч і безталанній землі.

Пригадаймо ж бодай коротко ці святкування. Насамперед був великий піст, і був він великий не тільки своєю назвою, але й своєю практикою. Без заохоти і пригадок, нарід щиросердечно здійснював те, що рекомендувала Церква. Опісля приходив час великодньої сповіді і взаємного прощення. Найбільші вороги приходили один до одного, кланялись в пояс і тричі промовляли: „Простіть!" — „Нехай Бог простить!" Рівночасно з душевною підготовою до Великодня, ішла не менш дбайлива зовнішня. Білили хати, порядкували подвір'я, шили новий одяг, писали писанки, пекли паски, всі — від найменшого до найстаршого і від найбіднішого до найбагатшого — робили все, що було в їхній силі, щоб направду велично відсвяткувати Великдень.

Багато з тих чудових звичаїв розвіяли вітри української недолі по всьому світу разом з українськими людьми. Багато з тих звичаїв принесли ми або наші батьки і до цієї благословенної країни, і вони стали її частиною. З нагоди Великодня в американських газетах і журналах описується також наші чудові великодні звичаї, вміщується кольорові фотознімки писанок, згадується при тому й про український народ. Це ще тільки підкреслює наше власне велике завдання: зберігати ці звичаї, плекати їх і збагачувати, бо вони є прекрасним свідоцтвом для українського народу і переконливою легітимацією для нас самих.

Це не припадок, що українці святкують Великдень так велично. З Великоднем бо та його символікою зв'язані наші найкращі не тільки особисті, але й національні надії. Христос воскрес — воскресне й Україна, пишемо ми часто в своїх великодніх побажаннях, а порівняння долі українського народу з буттям Христа на землі ввійшло вже в нашу літературу. Очікуємо ще тільки завершення страстей, очікуємо державного Воскресення і віримо, що воно мусить прийти. Віру цю дав нам сам Христос, і кожний Великдень цю віру у нас скріплює.

У такій вірі святкуватиме український нарід і цьогорічний Великдень. Одні, як ми, що на волі і в добробуті, святкуватимуть без будь-яких обмежень і недостатків, а інші, що в неволі й нужді, — при заслонених вікнах згадуючи минуле і вірячи в ясне майбутнє. Але всіх нас єднатиме віра, що Христос Воскрес і що воскресне Україна.

До Христового Воскресення приготовляємось душею і тілом. Чи ж не було б логічно і потрібно, щоб так само приготовлялись ми й до Воскресення нашої розп'ятої Батьківщини? Чи не повинні ми одне одному простити взаємні кривди, друг друга обняти і облегшити свою національну совість добрими вчинками? Ніхто бо інший не відвалить каменя від гробу нашої державности і ніхто інший не вдарить у дзвін і не сповістить світу про наше національне Воскресення, як ми самі. Господь нам у цьому допоможе, якщо будемо ми того гідні.

К. Петрус

ХРИСТОС ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Де віра, там і сумнів. І чим менше віри, тим більше буде сумніву. Навіть тоді, коли наша віра була б в „зерно горчиці", сумніви розхитували б нашу віру. Така вже природа людської психіки після того, як вона згрішила в саду Едема...

Якби ми не мали сумніву, наші душевні сили розвинулися б до необмежених розмірів, всі закони видимого і деякі закони невидимого світу служили б нам своїми функціями і підлягали б нашій волі. Таким був Христос. Йому належить всяка власть на небі і на землі, Він має ключі до раю й до пекла, Він знає минуле, сучасне й майбутнє Космосу та всього існуючого, бо Він є Господь і Бог. І Він хоче, щоб ми, вірні Його, стали спільниками Його Єства (2 Петра 1:4).

Із Святого Писання бачимо, що навіть великі й святі люди віри впадали в сумнів і часто порушували цим волю Божу. Пригадаємо стовпів віри, як Йова, Авраама, Якова, Мойсея, Аарона, Самсона, Ілію, Йону та багатьох інших праведників, що пройшли земну дорогу життя... У Новому Заповіті сумніви Божих людей ще більше виявляються в світлі сяючої Особи нашого Господа Ісуса Христа. Так, наприклад, після дивних свідоцтв та відкриття Божого на р. Йордані, Йоан Креститель, опинившись у в'язниці тодішнього НКВД — Ірода, переживає тяжкі сумніви щодо месіянської ролі Спасителя. Щождо учеників Христових, то їх сумніви так переплітаються з вірою в Його месіянське призначення, що навіть нам, синам 20 століття, їх невіра та сумніви здаються не зовсім зрозумілими... Апостол Петро йде по воді назустріч Христові. В цей момент віра його досягла вершка людського єства. Але раптом Апостол глянув на бурхливі хвилі озера, і віра його згасла, він почав тонути... Сумнів здобув перемогу над вірою, матерія — над духом... Такою мірою хиталася віра й інших учеників Господа. Особливо сумнів охоплював їх, коли вони попадали в трагічну небезпеку в цьому каламутному фізичному світі. А найбільший сумнів охопив їх тоді, коли Господь віддав Себе в руки своїх катів, був замордований, умер і опинився в гробі, як і всі земнородні істоти... Про цей катастрофічний сумнів їх віри свідчать всі чотири Євангелисти, а особливо яскраво описує цю подію Євангелист Лука у 24 розділі, починаючи з 11 вірша. Свідчення трьох сестер-мироносиць, що вони бачили янголів, які возвіщали їм про воскресення Христа, були сприйняті Апостолами, як вигадка, як візія хворої уяви... Замість того, щоб радіти радістю Воскреслого Господа, вони, учні й свідки Його великих чудес на Фаворі і на морі, по містах і по селах, у храмі і в пустині, — вони в душах своїх переживають страшний сумнів і моральну катастрофу... „А ми були надіялись, що Він є Той, Хто повинен визволити від влади римлян нашу жидівську батьківщину..." Бачите, про що св. Лука та Клеопа в цей час турбуються? Бачите, про що вони мріяли, коли ходили з Господом по ізраїльській землі? Увесь цей час вони, як і їхні товариші, тільки й мріяли про земне, матеріяльне, патріотичне, — сугубо політичні речі? Тут ми бачимо вже, що їхній сумнів не лише захитав їх віру в призначення Христа, як Месії, їх сумнів уже тяг їх до відчаю, до останньої безодні життя.

Нехай не говорять нам всякі безбожники та зарозумілі й жалюгідні людці, як, наприклад, Ренан, Штравс, Древс, Бауер, Немоєвський, Кавтськиі та сучасні модерністи й безбожники червоні, вишневі, білі й чорні, що, мовляв, учні Христові впали в самогіпноз, або нагнали на себе якогось солодкого дурману, і на цьому тлі почали їм ввижатися всякі галюцинації. У Слові Божому ми бачимо, що якраз навпаки, учнів Христових переконати в тому, що Христос, який дійсно помер на хресті, міг воскреснути, було надзвичайно тяжко. Свідчення мироносиць здавалися їм „пустими словами", бо смерть є смерть, і досвід мільярдів людей, що жили і вмирали, більше має значення, ніж якесь туманне свідчення схвильованих мироносиць... А пізніше, коли всі учні, крім Томи, бачили вже Воскреслого Господа і старались переконати свого товариша Тому, що Христос воскрес, він категорично заявив, що поки не побачить ран на руках і на ногах і не вкладе своїх пальців у рани Воскреслого, він, учень Господа, не повірить нікому, навіть свідоцтву мироносиць і свідоцтву Апостолів Його. Він захотів торкнутися своїми власними руками тайни Воскресення Христа! Нині всі безбожники хочуть торкнутися цієї тайни, але без щирого сумніву Томи й без чесної невіри Апостола. Тома хотів повірити, а нинішні безбожники своїми брудними й грішними руками хочуть зробити „аналізу", щоб мати докази своєму безбожному світосприйманню.

Але тайна Воскресення Христа, як і тайна Його Воплощення, не може бути проаналізована ніякими адептами сучасної комуністичної ідеології. Тайна Воскресення веде нас дорогами віри і хоче від нас, щоб ми „не бачили і вірували..." І євангельський Тома у блаженному екстазі вигукнув на весь тодішній і сьогоднішній світ, на всю Вселенну незабутні слова віри: „Господь мій і Бог мій!" Оце й є вигук віри!

Не можемо поминути мовчанням і сумнів ворогів Христових. „Зійди з хреста, і ми увіримо в Тебе!" Здається, що цей сумнів не далеко лежить від сумніву Апостолів. Але сумнів Апостолів привів їх до найвищих досягнень християнської релігії, а сумнів ворогів Христа привів їх до моральної катастрофи й страшної духової поразки на всю історичну еру християнства... Сучасний атеїзм — це вже не просто невіра в тайни Божі, а це вже величезна трагедія людства, що зажене все земнородне до останньої безодні й до останнього відчаю...

Воскресення Христа — це основна догма нашої християнської віри! Воскресення Христа — це та вісь, навкруги якої крутиться весь Космос, вся історія людства, всі наші ідеали й надії, наше життя й наша смерть!

Нині торжествують небеса й земля, нині відкриті двері блаженства для всіх носіїв віри, як колись виголосив у своєму „Слові" св. Йоан Златоустий:

„Аще кто благочестивъ и боголюбивъ, да насладится сега добраго и свѣтлаго торжества. Аще кто рабъ благоразумный, да внидетъ радуяся въ радость Господа своего. Аще кто потрудися постяся, да воспріиметъ нынѣ динарій. Аще кто отъ перваго часа дѣлалъ есть, да пріиметъ днесь праведный долгъ. Аще кто по третіемъ часѣ пріиде, благодаря да празднуетъ. Аще кто по шестомъ часѣ достиже, ничтоже да сумнится, ибо ничимже отщетѣвается. Аще кто лишися и девятаго часа, да приступитъ ничтоже сумняся, ничтоже бояся. Аще кто точію достиже и во единонадесятый часъ, да не устрашится замедленія. Любочестивъ же сый Владыка, пріемлетъ послѣдняго якоже и перваго: упокоеваетъ въ единонадесятый часъ пришедшаго, якоже дѣлавшаго отъ перваго часа. И послѣдняго милуетъ, и первому угождаетъ, и оному даетъ и сему даретвуетъ. И дѣла пріемлетъ и намѣреніе цѣлуетъ, и дѣяніе почитаетъ и предложеніе хвалитъ. Тѣмже убо внидите вси въ радость Господа своего: и первіи и второіи мзду пріимите. Богатіи и убозіи другъ съ другомъ ликуйте. Воздержницы и лѣнивіи, день почтите, постившіяся и непостившіяся, возвеселитися днесь. Трапеза исполнена насладитеся вся. Телецъ упитанъ, никтоже да изыдетъ алчай: вси насладитеся пира вѣры, вси пріимите багатство благости. Никтоже да рыдаетъ убожества, явися бо общее царство. Никтоже да плачетъ прегрѣшеній, прощеніе бо отъ гроба возсія. Никтоже да убоится смерти, свободи бо насъ спасова смерть: угаси ю, иже отъ нея держимый, плѣни ада, сошедый во адъ: огорчи его, вкусивша плоти его. И се предпріемый Ісаіа возопи: адъ, глаголетъ, огорчися, срѣтъ тя долѣ. Огорчися, ибо упразднися. Огорчися, ибо поруганъ бысть. Огорчися, ибо умертвися, огорчися, ибо низложися. Огорчися ибо связася. Пріятъ тѣло, и Богу приразися. Пріятъ землю и срѣте небо. Пріятъ еже видяше, и впаде во еже не видяше. Гдѣ твое, смерте, жало; гдѣ твоя, аде, побѣда; Воскресе Христосъ и ты низверглся еси. Воскресе Христосъ, и падоша демони. Воскресе Христосъ и радуются ангели. Воскресе Христосъ, и жизнь жительствуетъ. Воскресе Христосъ и мертвый ни единъ во гробѣ: Христосъ бо воставъ от мертвыхъ, начатокъ усопшихъ бысть. Тому слава и держава, во вѣки вѣковъ, аминь".

І сьогодні ми, християни останнього століття, святкуємо цей великий день, як „Празник Празників і Торжество всіх Торжеств!

Юрій Таркович

НОВА ФОРМА СОВЄТСЬКОЇ АНТИРЕЛІГІЙНОЇ ПРОПАҐАНДИ

З психологічного погляду дуже цікаве, типово совєтське, явище: коли московські диктатори переконуються, що їхні заходи в осягненні якоїсь цілі не тільки не мають успіху, але й зустрічаються з явним спротивом населення, то вони беруться за іншу форму здійснювання своїх намірів. Нібито йдуть на поступки чи полегші, але в дійсності підступно провадять попередню лінію. Це саме відноситься і до поборення ними релігії.

Московська „Литературная Газета" з 10 березня у великій статті про пропаґанду атеїзму „рекомендує" випустити серію популярних книг з астрономії та інших наук з метою пропаґанди атеїзму. Цим московсько-большевицька верхівка порушила дуже болючу справу, що тягнеться від постанови Центрального Комітету КПСС з місяця листопада 1954 року про так звані „помилки в переведенні наукової атеїстичної пропаґанди серед населення". Тоді Хрущов — під тиском невдач і невдоволення населення — вирішив провадити атеїстичну пропаґанду в майбутньому так, щоб „не допускати ображування релігійних почувань вірних". Рівночасно цією постановою кремлівські диктатори намагалися викликати враження, передусім на вільному Заході, що і в Совєтах нібито існує якась релігійна толеранція.

А проте, по опублікуванні цієї постанови антирелігійна пропаґанда не лише не затихла, але чимраз більше поширювалася, хоча про неї менше писали в газетах. Ця пропаґанда прибрала тільки інших форм. Тепер вона ведеться під плащиком „науково-атеїстичного виховання", центр ваги якого переносять в школу.

Отак вперто і послідовно почався посилений натиск на дітвору, учителів і батьків. Як подає „Учительська Газета" з 16 лютого ц. р. в Запоріжжі, в заплянованому для всієї країни порядку, недавно відбувалися спеціяльні наради вчителів, на яких обговорювано такі теми: „Виховання атеїзму в учнів у процесі самого навчання" і — „Комуністична та релігійна мораль" та ін. Виходить, що всі вчителі совєтських шкіл повинні перейти основну підготову з так званої „наукової" антирелігійної пропаґанди.

Таким чином, московсько-большевицьке керівництво вибрало школу головним об'єктом поширювання антирелігійних ідей і плянів, сподіваючись, що діти є найбільш податливою частиною населення. Українські школярі тепер більше, як будь-коли оточені в школі антирелігійною атмосферою. Алеж дитина виховується не тільки в школі, але в першу чергу в родинному оточенні. Релігійність батьків, як це визнає навіть большевицька преса, є доволі висока і під її впливом діти ростуть і виховуються.

Релігійному впливові родини на дітей кремлівське антинародне керівництво пробує енерґійно протидіяти. Через те тепер вимагають від учителів, щоб вони вели антирелігійну пропаґанду також між батьками. Наприклад, в місті Черкаси над Дніпром майже при кожній школі зорганізовано атеїстичні виклади для батьків.

Комунізм, як і всякий інший тоталітарний режим, змагає до захоплення і цілковитої влади над людиною, хоче стати її паном, власником її духа і через те намагається знищити всяку іншу силу, яка йому конкурує чи тільки суперечить. Найважливішим суперником у боротьбі за душу людини є для комунізму релігія і Церква взагалі. Тим то Москва, з одного боку, поборює справжню релігійність, а з другого старається дати населенню свою, державно-московську релігію. Саме для цього зорганізовано Російську Православну Церкву.

В обличчі нової підступної акції московських большевиків проти релігійних почувань українського народу ми вже тепер дозволимо собі сказати одно: не зважаючи на всі намагання Москви, релігійність українського народу залишається дуже сильним фактором, з яким Кремль не може собі дати ради. І ми переконані, що й цей наступ на душу української людини не вдасться, і мабуть буде останньою спробою заволодіти тим, що большевикам дотепер найменше вдавалося: вільним і непоборним духом людини.

З наших буднів

„ВЕЛИКДЕНЬ, БОЖЕ МІЙ ВЕЛИКИЙ!."

Великдень на Рідній Землі, зокрема в моєму рідному селі, це було свято і радісне і дуже голосне.

Не тільки тому, що три дні безперестанку били в дзвони, так, що потім ще три тижні в ухах дзвонило. Не тільки тому, що на цвинтарі до півногі виводили гагілок і йшли „кривого танцю", і торохкотіли в калатала (в нас вони називалися „бузьки"). Крайовий Великдень славився ще й своєю канонадою, взагалі стріляниною з найрізніших та найдивніших типів пальної зброї — на славу Воскресшому Христові!

В днях мого дитинства вже вийшли були з моди моздірі, вельми архаїчна зброя, що нагадувала козацькі гарматки на старовинних ґравюрах. Люди розповідали, що колись наша церква мала кілька штук таких гаківниць. Гармашами коло них були старші парубки, що мали спеціяльний перевишкіл в стрілянні „на віват".

По першій світовій та польсько-українській війнах моздірі щезли, прийшла на зміну модерна зброя та муніція. Через село пересувалися фронти, був один великий бій між москалями і мадярами в 1915-му році, і на полях, в лісах, в шанцях-окопах, валялися гори артилерійських стрілен усяких калібрів, скриньки з набоями і з порохом, міни, екразитові й динамітові ладунки і т. п. нужда. Чи ж треба було більших „скарбів" для нашого славного парубоцтва?.. Де вони мали свої арсенали — це вже була їхня таємниця, в кожному разі польські поліцаї по сто разів перетрясали комори і стодоли і, звичайно, надаремне...

А прийшов Великдень — то села гриміли від святочної пальби! Відбувалися свого роду „соцзмагання" — де буде на Великдень голосніше, в нас, чи у вас? Наше село здобуло одного року перше місце, коли, після серії вибухів 15-сантиметрових стрілен, знесло з дзвіниці половину даху та всі ґонти з церкви...

Стрільна, з прикріпленим до них льонтом, закопували на цвинтарі, потім підпалювали льонт — і ефект був надзвичайний! Найголосніша сальва гриміла із сходом сонця, як на порозі церковці появлявся священик з кропилом і проносилося гучне „Христос Воскресе!" На той момент наш старенький о. парох просив старших братів, щоб тримали його попід руки, для усякого випадку...

Ясно, були випадки каліцтва і смерти, але вони нікого не застрашували. Заборони поліції, староства чи війтів не діяли. Зате діяв час... З роками святочна стрілянина ставала чимраз більше поміркована. Вичерпались запаси „муніції" та й перевелися кращі стрільці, а найкращі пішли в підпілля, де стріляли собі при інших оказіях.

Під кінець 30-их років Великдень у нашому селі був тихий-спокійний... Ще там, часом, якийсь хлопчак випалив „на віват" з ключа, набитого каліхльорком, чи стрелив з т. зв. „страшака" на корки, — та це був тільки сумний відгомін давньої, дійсно „гримучої" слави.

А як прийшли зі Сходу „визволителі" — тоді замовкли й „страшаки" і настала глуха тишина...

Ікер

Федір Одрач

ЗВЕРШИЛОСЬ

I.

Пригноблений, з гострою борідкою, з неспокійним блиском у чорних очах, ішов Юда вздовж Муру плачу до вузького провулка, щоб ним непомітно добратися до ринку, де була господа первосвященика Каяфи. Там якраз засідала висока рада вибранців народу: книжники, первосвященики і левіти. — Юда знав, що без його присутности рада не буде рішати справи знищення Учителя і тому не квапився поспішати. Він з природи був полохливий і обережний; тому й цього разу вуха його і очі були сторожкі — не довіряв він людям. Коли він наблизився до рогового дому, уважно поглянув на поперечну вулицю: небезпека, як відомо, найприкріша тоді, коли вона схована від людського ока. О, Юда добре знав про це! Надусе ж він боявся Симона-Петра, що часто ходив з мечем. Той не помилував би, коли б довідався, з чим він, Юда, іде до високої ради. Він швидко перебіг поперечну вуличку і знов опинився в провулку, з обабічними високими старовинними стінами з пощербленого каменя. Тут він не був загрожений; почав знов думати про Учителя. „Равві, Равві, ти мудрий і відважний, але ти не син Божий. Ти не той, на кого чекають юдеї. Мойсей і всі пророки були скромніші від тебе, вони не називали себе синами єдиного Бога. О, Ягве, Ягве, чи ж можеш дозволити смертному уважати себе за твого сина? Він, правда, потрапить творити чудеса: я свідком був, коли він уздоровлював прокажених, виганяв злих духів з біснуватих, воскресив Лазаря. Чи справді Равві воскресив Лазаря? Чи не могло це бути так, що той заснув якимсь спеціяльним сном і прокинувся в гробі якраз тоді, коли Равві звелів відвалити надгробний камінь?

А наука твоя, Равві, фальшива, і навіть шкідлива для вибраного народу. Я це найкраще знаю, бо я був твоїм учнем. Ти, либонь, більше любиш самаритан, як юдеїв. А голоту, обдерту і злиденну, ти хочеш возвеличити. „Той, хто тут найменший, буде найбільшим у царстві Отця мого". Це твої слова, Равві! А вибрані народу? Хто займе їх місце? І що варт нарід без первосвящеників та книжників? Ні, ні Равві, — ложною є твоя наука!"

Праворуч, за низькою камінною загородою помітив він самітнього куща винограду. Це йому навіяло думку про старого Арона з Емауса. Арон був його далеким кревним і був власником доброго виноградника. Старий хотів його продати і перебратися до Єрусалиму. Юда з насолодою почав думати про цей виноградник. Він його напевно продасть за двадцять срібняків. Шкода тільки, що його колишня наречена Сара вийшла вже заміж. І то все через Равві. Коли б він не пішов за ним, був би вже напевно батьком дітей і мав би напевно свою хату і великий виноградник. „Ти винен цьому, Равві! Я тепер — жебрак! Утратив я через тебе і Сару, і найкращі свої роки". Він загриз свої тонкі губи і підбігом погнався на подвір'я Каяфи. У господі старшого первосвященика вже радили вибрані народу. Старенький Марія, тесть Каяфи, дораджував розбитим голосом: „Схопити його не велика штука, — тряс він своєю сивою бородою. — Шкода, що якраз нам здумалося розправитись з ним перед Пасхою. Задовго ми потурали йому. А він і по божницях навчав, і суботи сквернив, і їсть зі своїми учнями все те, що й нечестиві грішники..."

— Краще хай він один загине за народ, як має баламутити правовірних юдеїв, — по надумі сказав Каяфа, косячись на двері, де на порозі покірно стояв уже Юда.

— Чесний синедріоне! — звернувся він більш до Каяфи, як до зібраних, — час його наближається — він мусить умерти. Я це відчуваю всім своїм тілом і всією своєю душею. Хоч він і з юдеїв, та не для юдеїв. Його наука, це велика небезпека для вибраного народу. Любов'ю безмежною прикривається він: мізерні нуждарі, богопротивні біснуваті, прокажені стали його вибранцями. Він причтою про самаритянина зневажив найдостойніших левітів — правовірних ісповідників Мойсеєвого закону.

— Добре ти говориш, Юдо, — похвалили книжники.

— Яка ж твоя кінцева думка, людино з Іскаріоту? — ділово поспитав Каяфа.

— Думка моя проста і ясна, — я його видам вам, коли ви мені заплатите.

— Скільки хочеш? — піднялися голоси.

— Я вже раніше поставив старшому первосвященикові Каяфі ціну, — похиливши голову сказав Юда. Він з-під лоба полядав на кремезного, з кучерявою бородою первосвященика Каяфу, який відомий був у Єрусалимі зі свого скупарства.

— Він хоче тридцять срібняків, чесна вибрана громадо, — підвівся Каяфа. — Я думаю, що це зависока ціна.

— Попусти, Юдо, — підвівся старенький книжник Асаф, що був посвояченим з родом Марії. — Ти хитрий, я бачу це по тобі, і ти нам можеш зробити велику прислугу, але ти попусти. Ну, я бачу вже по ньому, що він попустить. Двадцять срібляників, це теж великі гроші.

— Не можу, — вибрані народу, — не можу. Душа мені підповідає, що це справедлива ціна. Мій вчинок буде великий, бо мені призначено велике діло зробити. За велике діло тридцять срібняків, не мала заплата, але я дав слово і не буду його міняти.

— Я кажу своє останнє слово, — підійшов до Юди Каяфа. — Двадцять п'ять срібляників! Він не варт такої ціни. Ти надумайся, Юдо. Ми тобі добре платимо.

— Не можу, — вперся Юда. — Без мене ви попсуєте всю справу; ви попсуєте справу не на тридцять срібняків — на сто срібляників ви попсуєте справу. Ви його зловите на очах юрби і з цього буде справжній заколот. Я знаю всі його глухі місця; я його видам не на очах юрби.

— Ай, ай, він каже правду, — піднялися голоси книжників і фарисеїв.

— Гаразд, — насупився Каяфа. — Ти дістанеш тридцять срібляників, Юдо. Але пам'ятай — не здури нас!

— Я не можу вас одурити, бо я ближче до вас, як до нього. Хоч я й був з ним, але я навіть не знав, що я був проти нього. Я часто слухав його науку і навіть вірив йому, але душа моя бунтувалася проти цієї віри. Нарешті я знайшов себе — я його зненавидів. Ви можете поспитати: за що я його зненавидів? А я вам скажу: я й сам не знаю, завіщо я його зненавидів. Я тільки знаю, що ця моя ненависть до нього — це наказ моєї душі. А душу юдея знає тільки сам могутній Ягве. Я твереза людина і думаю так, як і ви думаєте. Ягве сотворив юдея на те, щоб він жив у достатку і тішився з власного життя. — Купцеві Ізраїля дає він розум, щоб той добре заробляв у фінікійця; золотникові дозволяє він з зарібком торгувати з багатим єгиптянином. Ягве великий і могутній і він хоче, щоб його вибраний нарід був теж великий і могутній. А він, Равві, сквернить вибранців цього народу і восхваляє чесноту чужинця і, о горе йому! — називає себе сином єдиного Бога. Ягве вічний і його оселя там, на небі, а він родився від Марії й Йосипа, яких ми всі знаємо. Горе йому, чесний синедріоне!

II

Потойбіч Кедрону, у світлі місяця, бовванів горбок Гетсиманії з рідкими оливковими деревцями. Це місце було розрадою для Учителя і його учнів, коли вони перебували в Єрусалимі. Він сідав під одинокою тінистою пальмою і промовляв до свого дванадцятичленного гурту; наймолодший з учнів, Іван, улюбленець Учителя, сідав у стіп свого Равві і не зводив свого погляду з його надхненного обличчя; Петро-Симон розмощувався праворуч Учителя, з мечем у правій руці. Юда ж чомусь сідав осторонь зі спущеними вниз очима. О, саде Гетсиманський, тіниста приманчивість твоїх дерев стала зрадливою; відпочинок бо знаходив у тобі чоловік з Іскаріоту, що зрадливим поцілунком хотів умертвити Сина Бога живого!

Учитель цієї ночі був мовчазний і невеселий. Чоловіча його плоть жахалася грядучих мук. Він скорбними очима дивився на своїх учнів і йому було жаль їх. Він знав — вони його любили всіма фібрами своєї душі. Відхід його спричинить у їхніх серцях тугу безмежну і жаль непосильний. Він ніжним поглядом голубив їх і щойно тепер відчув — як тяжко буде йому розстатися зі своїми улюбленцями. Ближче до нього сиділи з похиленими головами ті, які завжди невтомно охороняли його під час мандрівок по Галілеї, та юдейських землях. Це були: Симон-Петро, Іван і Яків. Учитель нахилився над ними і тихо сказав.

— Ходіть зі мною, любі мої. Бережіть свого Учителя, бо наближається година моя. Душа моя в досаді і тіло моє здригається — гірку бо чашу призначено мені випити. Ходіть туди, під пальму. — Звідти видно долину Кедрону і силюети домів Єрусалиму, що за Кедроном. Звідтіля прийдуть сюди вороги мої і Отця мого.

Як тільки вони розтаборилися під пальмою, Ісус відступив від них. Він зайшов за терновий кущ, і з риданням припав до землі. Він лежав хрестом на траві і ревно молився.

— Я знаю, Отче мій небесний, що має статись те, про що писали пророки з Твоєї волі. Але тіло моє немічне і серце в тривозі. Змилуйся, о

Дам'ян Горняткевич

МИКОЛА ҐЕ — МИСТЕЦЬ ХРИСТОВОЇ ДРАМИ

Кожна велика мистецька ідея викристалізовується в творчому процесі колективно, або індивідуально. Це проявляється найкраще в релігійному мистецтві. Завдяки спільному зусиллю поставали цілі цикли картин на таку саму тему, сперті на традиції, а збагачувані врядигоди новим змістом окремих мистців. Це передусім зразки стінопису наших церков, або довга низка ікон, пов'язаних іконографічними канонами, а спертими на текстах євангелій і релігійних догмах. Великі мистецькі індивідуальності, які виступали, зокрема, в новіших часах, розсаджували іноді рямки традиції, або випереджали свою епоху цілком новими здобутками. До таких визначних появ в українському мистецтві належить Микола Ґе, що цілком заслуговує на назву маляра Христової драми.

Микола Ґе народився на Вороніжчині 17 лютого 1831 року, а помер 1 червня 1894 року, отже в минулому році припадали 60-ті роковини з дня його смерти. Ґе був нащадком французького еміґранта, що прибув на Україну ще за Катерини II. Його рід згодом зукраїнізувався. Особа Миколи Ґе є для нас тим цікавіша, що хронологічно в історії українського мистецтва він в'яжеться з Тарасом Шевченком студіями в петербурзькій Академії Мистецтв і сферою мистецьких зацікавлень. Шевченко закінчив свої студії в Академії Мистецтв у 1845 р., Ґе почав учитися там в 1850 р. Професорські становища в Академії займали (крім Брюлова, що був під ту пору важко хворий на туберкульозу й доживав свого віку в Італії) ті самі мистці-педагоги. Вони обидва — Шевченко і Ґе, — щедро обдаровані великими талантами й глибокою мистецькою інтуїцією, далеко випередили свою епоху: Шевченко попередив власними пейзажами французьких імпресіоністів на чверть сторіччя, а Ґе через своє „Розп'яття" став першим експресіоністом в европейському малярстві, випередивши на 16 років відомий футуристичний маніфест італійського теоретика Марінетті. Зрештою Шевченкова тематика була дуже різноманітна: він дав у нас першу спробу історичного малярства, далі — був визначним портретистом, нав'язуючи до світлих традицій українських портретистів Левицького (1735-1822) й Боровиковського (1757-1825), а крім того перший впровадив в українське малярство побутову тематику, присвячувався релігійним композиціям і став одним із найвизначніших наших графіків. Ґе виявив себе також як першорядний портретист (на окрему увагу заслуговує портрет М. Костомарова його роботи), з великим успіхом пробував своїх сил в ділянці історичного малярства, але властивою ціллю всього його життя стала релігійна тематика, докладніше сказавши — Господні страсті. Ґе був представником своєї епохи — засобом його вислову в релігійному малярстві була не візантика, а повний реалізм, при чому він перейшов від еволюції до революції, від речевости через натуралізм аж до експресіонізму.

Ще як стипендіят, нагороджений золотою медалею в Академії Мистецтв, Микола Ґе виїхав на дальші студії до Італії. До цієї пори він був атеїстом і щойно у Фльоренції пережив свій духовий ренесанс: його очі широко відкрилися на вид пам'яток італійського церковного мистецтва, а коли згодом він став заглиблюватися в зміст Святого Письма — колишній безбожник переродився у глибоко віруючу людину. Його ум хвилювала, зокрема, трагедія Спасителя, яка зачалася в страсний четвер, а закінчилася на Голготі. Ґе задумав скомпонувати першу картину з цього циклу: „Тайну вечерю". Бувши не тільки визначним маляром ,але й здібним скульптором, він виліпив спершу цілу композицію в глині і щойно на основі такого ескізу приступив до реалізації свого творчого задуму. Саме такий технічний підхід дав йому змогу орудувати по-рембрандтівськи сильними контрастами: яскравого світла й глибокої тіні, що мали водночас символізувати духові контрасти — велич духа Спасителя та представника ганьби — Юди. Уся сцена відбувається в невибагливій, простій кімнаті, позбавленій будь-яких прикрас. При освітленому столі сидять апостоли, тільки два з-поміж них стоять по обох боках картини. Це — улюблені учні Христа св. св. Іван і Петро, що творять наче живу рямy для дієвих осіб. Христос у глибокій задумі. Він спочиває у напівлежачій позі після виявлення зради Юди, на Його обличчі малюється глибокий душевний біль і жаль: жаль за пропащим учнем і свідомість наслідків його зради. Юда відходить від стола, закриваючи своєю постаттю джерело світла — лямпаду; він стоїть, як темна з'ява, зловіща тінь, втілення зла. Так не малював „Тайної вечері" ніхто перед Ґе. Ославлювана мистецтвознавцями композиція Леонарда да Вінчі на цю саму тему не зворушує нас сьогодні ні своїм настроєм, ні тим менше схематичним укладом фігур, а симетричність його тла навіть неприємно вражає глядача. Правда, Микола Ґе малював свою „Тайну вечерю" через 370 років після Леонарда да Вінчі і мистецький поступ XIX віку, під час якого жив і творив Ґе, виправдує великою мірою недоліки композиції Леонарда, починаючи з технічних, а кінчаючи на суто змістових. Ґе підійшов до своєї картини як глибокий психолог, більше того, як філософ, що шукає в духових контрастах між ідеалом добра — особовістю Христа, деякого виправдання для представника крайнього матеріялізму, але й фаталізму — Юди.

„Тайна вечеря" Ґе мала — як цього й треба було сподіватися, — великий успіх у тогочасному мистецькому світі. Академія Мистецтв у Петербурзі відзначила її автора титулом професора, а критика обсипала заслуженими похвалами. Це спонукало Ґе продовжувати свою творчість на полі релігійного малярства. З-під руки вдумливого майстра й філософа постала ціла низка нових композицій, таких, як глибоко настроєвий „Вихід із Тайної вечері", Христос перед Пилатом (картина затитулована „Що таке правда?"; була виставлювана також в Америці), Христос у Ґетсиманському саду, Марія Магдалина йде до гробу Христа, і врешті його лебедина пісня — „Розп'яття".

Не всі картини Ґе мали рівний успіх. Деякі з них, як „Марія Магдалина йде до гробу Христа", критика навіть осуджувала. Це так разчарувало мистця, що він покинув Петербург і вернувся на Україну, закинувши на деякий час малярство. Але навіть під час мистецької мовчанки Ґе до такої міри перейнявся своєю місійною ролею, як речник Христових Ідей, що почав ходити поміж народ і вчити його добра. Про українського селянина він висловлювався так: „З ним треба довго, дуже довго говорити й витлумачувати йому, він усе зрозуміє. Я люблю з селянами розмовляти, вони мене дуже цікавлять. І бач, це прекрасні люди, хоч є поміж ними й хитруни, але вони лише обороняють свої інтереси". Замітне, що Ґе ходив по Україні й навчав людей через сто років після мандрівок Григорія Сковороди, що з такими самими кличами виступав, як і він.

Микола Ґе ввійшов у другій половині свого життя в товариські зв'язки з відомим російським письменником-моралістом Львом Толстим. Ці зв'язки затіснилися пізніше у щиру дружбу. Деякі біографи Ґе обстоюють погляд, що через це знайомство він попав під виключний вплив Толстого. Але цей погляд невірний: Толстой виступає в своїх творах як песиміст, фаталіст і навіть скептик, а Ґе є типовим представником української духовости: він здецидований оптиміст, глибоко вірив у людину, у вплив мистецтва на маси й був глибоко переконаний в непереможному поширенні Божого царства на землі. Він був приклонником самовідречення людини для поборювання власного еґоїзму (а не лише у випадку покути за власні провини, як у романах Толстого); Ґе щирим серцем радів щастям свого ближнього й допомагав, кому тільки міг, у нещасті або в різних потребах. Ґе духово переродився під впливом Святого Письма, він відчував у цьому відродженні власне щастя й бажав також в інших викликати такі самі почування. Його проповідницька акція серед селян, дійсна, щира поміч у їхніх злиднях творили чуда: селяни, що знали тільки знущання панів-поміщиків, бачили перед собою якогось апостола добра й правди і під його благородним впливом самі відроджувалися й добрішали.

Остання картина Ґе „Розп'яття", над якою він працював довгі роки, була вислідом його розважань над Божими прикметами Ісуса Христа, а водночас філософічним і мистецьким „вірую" майстра. Це зображення кульмінаційної точки Господніх страстей, коли з уст Спасителя вириваються слова повні розпуки: „Вскую мя оставил еси". Такого страшного вислову, такого гнітючого душевного настрою, — на думку самого Ґе, — властиво не можна відтворити. І він передав його у вигляді повного депресії Ісуса, у виразі лиця, доведеного до психічного заломання, у вигляді крайнього приниження Богочоловіка. Ґе — працюючи над своєю композицією, — замикався у своїй майстерні, не допускав до неї нікого, щоб перед закінченням картини ніхто не міг її бачити. Мистець, шукаючи властивої форми для реалізації своїх душевних задумів і переживань, попав у крайній натуралізм, змалював психічну депресію Ісуса, але й став першим виразником нового напрямку, який прийшов щойно за двадцять років після закінчення цієї картини — модерного експресіонізму.

Ілля Ріпин слушно зауважив, що в творах Миколи Ґе проявляється сила справжнього титана, сила, яку можна прирівнювати тільки до творчости Мікель Анджельо Буонаротті.

І Ґе, як мистець релігійних тем, наближається до свого попередника з доби неокласицизму — Володимира Боровиковського. Їх слідами пішов згодом Петро Холодний. Всі вони були мистцями, що служили найвищій правді пребагатими засобами свого великого таланту й своїми високими духовими вартостями.

Ярослав Курдидик

СІМ КРАШАНОК

Аж за рік довідалася старенька Настя Ємець, чому то її син Петро, що служив в охороні міста Києва, не давав ніякої вістки про себе. У Великодню середу прийшов до неї Микола Карпенко і розказав, чому то Петро не пише і не показується. Не вірила стара мати. Слухала з широко розкритими очима, а коли Микола закінчив, попросила:

— Розкажіть, будь ласка, ще раз, а то мені чомусь не віриться . . .

І тоді Микола розказав їй ще раз те саме. Поволі, вимовляючи з притиском кожне слово:

— Ваш син, матусю, в полоні. Але далеченько звідсіль. Більше, як за сто кілометрів. Сидить під охороною. Але це не табір, а просто так . . .

— Як же це воно . . . Розкажи точно — просила стара мати.

І Микола продовжував:

— Ваш Петро сидить у чавунному заводі у місті С. Завод цей розбитий. Його обвели дротом і обставили високими дерев'яними вежами. На вежах чатують вартові з кулеметами в руках. Бачать довкруги далеко. Всередині наші полонені вояки, і всі такі молоді, як ваш Петро.

— А як же їм там бідним живеться? — питала Настя і не зводила з нього очей. Немов боялась, щоб з його уст не впало якесь лихе слово і не стривожило її думок . . .

— Та нічого, тільки за домом скучають трохи, — казав Микола, а в душі відчував гіркоту. Це совість в ньому озивалась. Мучила його та докоряла за те, що говорив неправду. Що вони там голодні, худі і схожі більше на кістяки, обтягнені шкірою, як на живих людей. Микола не говорив правди, бо не хотів ранити серця матері.

А вона слухала, і сльози прозорими перлинками котилися по щоках. Котилися так швидко, немов би намагались догнати одна одну. І всякали тихо й безслідно у виполовілу чорну хустку . . .

Пішов Микола. А Настя розказувала сусідам:

— Спечу завтра паску й віднесу Петрові, бо вже за три дні Великдень. Піду помалу. Може якось доб'юся.

Отак казала, а вся її постать ніби вогнем горіла.

Спекла стара мати паску і покрасила на червоно та синьо сім яєчок. Це все. Більше у неї не було нічого. Подивилась на цей подарунок для сина, а він всіма барвами грає. Бо вона крізь сльози дивилась на нього.

Поклала свячене у невеличкий кошик, накрила білою хусткою і пішла.

А по дорозі верби й чагарник простягали гілочки й першими сочистими бруньками до неї: — „Христос воскрес, мамо!"

Пташки перелітали поруч неї, крильцями малощо не таркались її обличчя й цвірінькали: — „Вітайте Петра від нас! Щасливої дороги!"

Чула стара мати, як ноги у неї болять, і такі важкі стали, що хто знає, чи і на найближчий горбок винесуть. Але думка настирлива, від якої не можна було відігнатися, підбадьорювала і нашіптувала: — „Поспішай, бо завтра вже Великдень . . . А Петро там за дротами тужить за тобою . . . Не знає, не передбачає, яку ти йому несподіванку несеш . . ."

І старенькій Насті від тих думок немов би нова сила прибувала. І ввижалось їй, що дорогою навпроти неї іде Петро. Простягає руки і кличе: — „Мамо! . . ."

Їй так мило ставало на душі від того, аж вона пристала. Сіла, щоб трохи відпочити й насолодитися думкою про зустріч із сином.

Перейшла ще одно село. Там їй сказали, що до міста С. ще п'ятнадцять кілометрів.

— Але вам не потрібно йти аж до самого міста, — сказала якась молода жінка. — Не доходячи міста, побачите по лівій руці великі будинки з червоної цегли і високий димар. Оце вам і табір, а в ньому ваш син . . .

Переночувала в тому селі. Як півні почали співати, здавалося їй, що вони накликають до неї: — „Вставай, поспішай, бо не вспієш!"

Світати почало десь на половині дороги. Сонце, як золота гора, викотилося на широкий степ . . . А вона йшла. Пороху насіло на неї стільки, що вона стала чорніша, як шлях, по якому шаруділа чобітьми.

Підійшла до будинків, подивилась, а вони так густо обмотані дротами, що туди не то людині, а й пташині малій не пролетіти. Підкралася і присіла за кущиком торішнього бур'яну. І рішила собі — коли запримітить, як проходитиме Петро, то кликне, а він підійде. А серце билося так сильно, що, здавалося, вискочить з грудей, впаде на суху землю й розіб'ється . . .

Глянула, а за дротами проходить під охороною кілька полонених. „Підійду!" — блиснула думка. — Підійду й скажу: „Хлопці, покличте там Петра Ємця. Скажіть: біжи скоріше, бо там мати принесла тобі свячене! . ."

Підвелась і — бігцем до дротів. А вартовий з вежі: — „Стой! Стой!

Затарахкотів кулемет. Кулі бігли скоріш від неї.

Впала мати ницьма на землю. Прилягла так щільно до землі, що тільки по одежі можна було розпізнати, що на землі лежить людина. А поруч з кошиком викотилися і лежали — невеличка паска і сім крашанок . . .

Лев Яцкевич

СЬОМИЙ ВЕЛИКДЕНЬ

Сьомий Великдень і сьомий раз туга косичить
Серце моє, в містерійну прелюдію ночі —
І знову думками я лину у далеч, що манить і кличе . . .
І знову я в місті, що небом запилює очі.

Сьомий Великдень заквітчаний сяйвом неону —
Серед фабрик та червоних задимлених мурів . . .
Але я серцем у Львові, де грають розмолені дзвони,
Де в барокковім гаю — фанатично молиться Юрій.

Мова молитви сплітається з шумом каштанів,
В сивій півтіні цвітуть релігійні міражі
Я до холодної плити приляг елегійно устами,
А „з мертвих уставший" Христос усміхнувся до мене
[з вітражу.

У ЦЕЙ СВІТЛИЙ РАДІСНИЙ ДЕНЬ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
— ТА —
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД
ВІТАЮТЬ УСЮ ВЕЛИКУ ГРОМАДУ УКРАЇНСЬКУ В З.Д. АМЕРИКИ І ЗАСИЛАЮТЬ НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ — ЗДОРОВ'Я, СИЛ ТА ДУШЕВНОЇ ВАДЬОРОСТИ.
ВСІМ УКРАЇНСЬКИМ ЦЕНТРАЛЬНИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ, ВІДДІЛАМ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ, — УСІМ, ХТО ТРУДИТЬСЯ НА НИВІ ГРОМАДСЬКІЙ ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ДОБРА, ЩИРИЙ ПРИВІТ І ПОЗДОРОВЛЕННЯ
УСІМ ПЛАТНИКАМ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ, ЩО ВІД ДОСТАТКУ СВОГО А Й ВІД СКРОМНОСТИ СВОЄЇ ЩЕДРОЮ Й ЩИРОЮ РУКОЮ СПОМАГАЮТЬ ВЕЛИКЕ ДІЛО ВИЗВОЛЕННЯ НАРОДНОГО— СЕРДЕЧНА ПОДЯКА.
УСІМ — ВЕСЕЛИХ СВЯТ — ХРИСТОС ВОСКРЕС!
УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

Не пересилаючи окремих Святочних Побажань, передаю цією дорогою моїм Рідним, Приятелям, Знайомим та Українським Установам і разом з тим усій Українській Громаді мій щирий Великодній Привіт.
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ,
Президент Української Народньої Республіки в екзилі.

ДИРЕКЦІЯ
ЗЛУЧЕНОГО УКР. АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ
— бажає —
З НАГОДИ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Усім своїм членам і прихильникам та й усьому українському громадянству в ЗДА
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і пересилає цілому українському народові Великодні привітання з побажанням відродження його суверенної соборної держави.
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa., U.S.A.
Дирекція З.У.А.Д. Комітету.

Боже єдиний, Отче мій всесильний!

Але небо було мовчазне, — зірки мерехтіли на ньому так, як і іншими ночами. Місяць повільно сідав за горбки Єрусалиму.

— Невже Ти забув про свого єдинородного? — лилась скорбно скарга до висот неба. Небо було мовчазне і, — здавалося, навіть байдуже. повнила вщерть його єство. Гіркота жалю і тривоги вн-Він зірвався на ноги і спішно підійшов до своїх учнів. Учні спокійно спали під пальмою, у Петра навіть не було в руці меча; лежав на траві, в його ногах.

— Так то ви сторожите свого Учителя? — зі смутком сказав Ісус. — Не час спати, коли страшне горе наближається до Сина чоловічого.

Сказавши це, Учитель знов відступив від них і ще ревніше почав молитися. Та небо й цього разу було німотне. Великий жах крижаним холодом увірвався до його серця. О, яке ж мізерне тіло перед смертельною небезпекою! Він знов вернувся до своїх учнів і знов застав їх сплячими.

— Ви знов спите! — прорік Ісус тремтячим голосом. Догоджаєте своєму втомленому тілу і спите, а Сина чоловічого мають пірвати і видати на муки. Сторожіть його, бо жаль гіркий буде роздирати ваші душі, коли ви його втратите!

І втретє відійшов від них. Він уже не припадав до землі, бо скорботна його душа рвалася з благанням до німотного неба.

— О, Господи, Отче мій, — відверни від мене чашу цю! Занадто бо вона гірка, а тіло моє безсильне. Страшні муки чекають на мене, на хресті мене розіпнуть, руки мої й ноги цвяхами попробивають, зневажатимуть мене і скверниитимуть. Уста нечестиві метатимуть у моє обличчя слину, голову мою увінчають колючим терням.

Гіркі криваві сльози виступили з його очей, кривавий піт покрив його тіло. — Серце прагнуло спокою і потіхи. Він стояв у безруху з простягненими до неба руками і благав уже в Отця свого відваги й сили, щоб витримати все те, що було йому призначено. Аж раптом війнув на нього легенький вітрець, погрався з листям тернини і Равві почув ласкавий голос.

— Не жахайся мук, Сину. Чашу цю я призначив тобі випити до дна. Страстями своїми і смертю, а потім воскресінням — тобі дано відкупити людство від гріхів.

— Хай буде воля Твоя!

Він відчув, як його тіло почало кріпшати; трепетний жах відступив з його серця. Душа його заспокоїлась, уста безупину прорікали: — Хай буде воля Твоя, хай буде воля Твоя!

Він певнішим кроком підійшов знов до учнів, які й цього разу спали.

— Вставайте! Відженіть від себе сон. Ось, наблизилася вже година моя; Сина чоловічого видадуть до рук грішників, щоб справдилось писання. Погляньте — підходить уже той, що зрадить мене!..

Ще й не скінчив проказувати цих слів, як на горбок Гетсиманії, від долини Кедрону, почала вбігати галаслива узброєна юрба. Очолював її Малах — слуга первосвященика Каяфи. Він косяком тримав перед собою довгого списа, туловище своє охороняв широким щитом. Побіч нього був Юда. Він неспокійними чорними очима шукав того, кого мав видати.

Малах, що звик хилитися перед своїм паном, Каяфою, тепер він був гордий і жорстокий у ролі провідника розлюченої юрби. Він ходою римських леґіонерів, зі списом на поготові ,наблизився до трьох учнів, що з непокоєм дивилися на галасливу юрбу.

— Де він? Питаю вас, де він? — кричав Малах до Петра. — Де ваш цар юдейський? Ведіть мене до нього: провідник леґіону, що за мною, хоче поклонитися йому! — реготався він.

Петро скипів. Він заступив Малахові дорогу; той хотів кинутися за Юдою, який уже підходив до Учителя. Юда нечутною чодою, ніби злий дух, наблизився до Ісуса.

— Равві! — глухо прорік він, потупивши голову. Ісус мовчки дивився. Юда ще крок зробив до Учителя; чути було його гарячий віддих; він усе ще дивився собі під ноги, не маючи відваги поглянути Учителеві в очі.

— Равві! — Він правою рукою обняв Ісусові шию і зимними, слизистими устами поцілував його щоку.

— Навіщо ти це зробив, — Юдо?

Юда відразу ж ухопився руками за свої уста і пригорблений, відступив від Учителя. . .

— Це він, беріть його! — загарчав Юда, показуючи рукою юрбі Учителя. Малах націлився в Ісуса списом, але в цю ж мить свиснув над його головою меч Петра. Малах ухопився за висок, у його під ногами лежало окривавлене вухо. Петро знов замахнувся мечем, але Учитель його стримав. Він підняв кривавий шматок Малахового тіла, і приліпив його в те місце, де воно було перед хвилиною. Вухо на очах юрби зрослося, навіть рисочки не було видно. Учитель тоді звернувся до Петра.

— Петре, сховай свого меча в піхву. Поправді бо кажуть, той хто бере меч у руки, від меча і згине. Ти думаєш, що я безсильний упросити мого Отця, щоб прислав мені леґіон янголів? Та мусить статися так, як написано. Він поглянув на юрбу. — Ніби на розбійника ви вийшли з мечами та ціпками? Очі ваші горять ненавистю та злобою. Серця ваші роздирає лють несамовита: думаєте, — ось той, що наробив лиха, ось той, що гірший від розбійника. Де ж ви були тоді, коли я вдень навчав по божницях? Та вірте мені — мусить статися так, як писали пророки ізраїля.

— Бери його! — заревла юрба. — До синедріону з ним!

— Цар юдейський! — реготав Малах, попихаючи перед собою Ісуса.

Ісус поглянув поза себе; учнів коло нього вже не було — порозбігалися.

Чи пригадає в цю мить котрийсь з них, коли Учитель казав: „Пастиря поражу я і стадо розсиплеться?!"

III.

Була субота, день Пасхи. Марія Магдалина прибита горем клячала на Голготі, коло гробу Учителя. Гріб був висічений у скелі і завалений тяжкою кам'яною плитою. Тут спочиває тіло Учителя. Благочестивий Йосип з Ариматеї прикрив його дорогою плащаницею і поклав у своєму гробі. Вона пригадала день свого уздоровлення: Він вернув її до богоугодного життя, виганяючи з неї сім злих духів. Голос його, лагідний і ніжний, ще й досі звучав у її вухах. Вона похилила голову і гірко заридала: плакали її очі, плакало серце, а душа конала від нестерпної туги.

— Забрали і он там, на хресті розп'яли, Тебе, Дорогий Учителю. В Гетсиманії зрадою, змиїним поцілунком, Тебе видав той, якого ім'я буде прокляте на всі віки й народи. А потім до Пилата Тебе повели, а від Пилата до преторії, де почалися Твої страсті. Тернового вінка на Твою божественну голову наложили, плювали Тобі в лице, і тростиною били Тебе по голові. І кланялися схидно Тобі до ніг і вигукували глумливо: Цар юдейський! Радуйся, царю юдейський! А потім он там, прибили цвяхами Тебе до хреста і Ти сконав. А коли Ти ще був на хресті і коли муки пекельні пронизували Твоє тіло, Ти не витримав і крикнув голосом відчаю і болю: Елої, елої, лями савахтані! Але Він Тебе не покине: коли навіть тіло Твоє не воскресне, душа Твоя полетить до його вічних селищ. О, Господи, навіщо ж зіслав Ти святого Духа на Марію, щоб вона в муках родила Його на наругу і мученичу смерть?! Страдниця праведна леліяла Тебе, до грудей своїх тулила, а кінець он який! Хлопчиком маленьким Ти над Йорданом бігав, квітки зривав, очима своїми неповинними світ Отця свого пестив, а грішники он що з Тобою зробили! Хоч би ще одну мить на Тебе поглянути, твої поранені ноги гіркою сльозою вмити. Буду ходити скрізь там, де колись Ти ходив і цілуватиму землю, де Твої стопи проходили. Піду і над море Галілейське і над Йордан, де Тебе хрестив Йоан предтеча-пустельник. І до Витанії піду, і до Кані Галілейської, де Ти з води вино зробив. І Марія, матір Твоя, була он там, коли Ти висів на хресті. Материнське її серце кров'ю налилось — так їй хотілось хоч частку Твоїх мук перебрати на себе. А тепер страдницею-жалібницею по пустині ходить і оплакує Твою долю. Воскресни нам, Ісусе, воскресни, як Ти колись обіцяв і впевнив нас! Хай ім'я Твоє буде прославлене на віки вічні всіма народами світу! Бо Ти справді був Сином Бога Єдиного!

Коли сутінок сповнив Голготу, Марія Магдалина в скорбній задумі подалася з гори в напрямі Єрусалиму. — Вона була виснажена і прибита горем. Коли вона вже наблизилася до свого дому, до її серця приступила якась раптом надія. Якийсь таємний голос ніби шепотом сповіщав їй щось радісне і величне. „Не ридай, Маріє, бо жаль і розпука скоро відступлять від твого серця. Душа твоя звеселиться, коли вістка наспіє про чудо Його воскресіння. Не плач, Маріє, бо радість золотим промінням омає тебе і учнів його, і всіх тих, що увірували в нього".

Ще перед світанком, коли край неба поблід за Йорданом, вона знов подалася на Голготу. Вона йшла городами, вузенькою стежкою, щоб не зустріти по ночі міської сторожі. Як тільки вона вийшла з городів і коли опинилася на дорозі, що луком окружувала бік Голготи, побачила завуальованих у чорні серпанки жінок. Вона наздігнала їх і по голосі впізнала Марію Яковову та Соломію, що несли пахощі, щоб намастити ними тіло Учителя.

(Продовження буде)

ХАЙ ПРОМОВИТЬ ВАШЕ СЕРЦЕ ВЕЛИКОДНІМ ДЗВОНОМ: ЖЕРТВУЙТЕ ЩЕДРО НА ПИСАНКУ ДЛЯ ЗУАДК-У!

Іван Кедрин

ВТРАЧЕНІ НАРОДНІ ГРОШІ

Який рік тому колишній директор Асекураційного Т-ва і Кооперативного банку „Дністер" у Львові, Ярослав Колтунюк, написав був з Филаделфії до автора цих рядків листа, в якому скаржився на стан свого здоров'я і просив згадати про нього незлим тихим словом, коли його не стане в живих. У відповідь я висловив надію, що він надто песимістичний і просив, щоб — відірвавшись від сумної для нього дійсности, зайнявся одною справою, а саме списав усе те, що йому відомо про масток західньо-українських кооперативних установ, втрачений або розтрачений. Я мав на увазі ту саму справу, що її порушив ред. Василь Мудрий у своїй статті „За добре ім'я кооперації" („Свобода", ч. 59, з 29 березня ц. р.).

Ярослав Колтунюк, кришталевої чесности людина, без зрозуміння для дипломатичної тактики зм'якшування чи промовчування „делікатних фінансових справ", ідеально надавався для з'ясування цієї прикрої і досі не з'лсованої справи, яку можна схопити коротким запитом: що сталося з західньо-українським кооперативним майном, тим, що було в краю, і тим, що його вивезено за кордон? Ред. Мудрий турбується головно тим мастком, що його під час воєнної завірюхи вивезли були окремі кооперативні діячі з західньо-українських земель і опісля з нього не вирахувалися так, щоб в українській громаді не залишилось ніяких сумнівів. Здається, що для потомности варта торкнутися також долі найбільших народних фондів, що їх зосереджено було колинебудь в Західній Україні в галицьких кооперативних установах до 1939 року і що знаходились в тих установах в дні вибуху другої світової війни.

Це — перша точка цієї болючої проблеми і її можна б назвати: втрата великого народного мастку через надмірну льояльність до тогочасної влади тих, що стояли на його сторожі. В дні 1 вересня 1939 року, коли ранішнє радіо повідомило про перехід німецькими частинами північного кордону Польщі, а вибухи перших бомб в околиці головної залізничої стації у Львові потвердили, що війна охопила відразу й Галичину, зібралась 15-членна Екзекутива Українського Національного-Демократичного Об'єднання (УНДО) на надзвичайне засідання. Тоді запропонував я негайно створити великий еміґраційний фонд. Більшість поставилась до цієї пропозиції скептично, не вірючи, що треба буде еміґрувати, але головуючий, 1-ий засупник голови УНДО, д-р Дмитро Левицький (голова Василь Мудрий був тоді у Варшаві на засіданні сойму) обіцяв переговорити в цій справі з директорами українських банків. — Усі директори без вийнятку відмовились, покликуючись на розпорядження польського уряду, що з днем вибуху війни замкнув взагалі всі банкові виплати. „Як ми можемо „наражатися на кримінал?" — казали одні, другі ж узагалі не допускали думки про реалізацію чогось, що пахло нельояльністю до влади і порушенням засад банкової солідности. Навіть українським вкладникам не виплачувано ані сотика, а не, щоб закотити рукави й вивезти мільйон злотих!..

Практичний наслідок такої ультра-льояльности й ультра чесности був такий, що через три тижні після цього большевики вигорнули з українських кас мільйони українських народних грошей. В одному лише „Земельному Банку" забрано коло 5 мільйонів золотих готівки, не рахуючи — „Дністра", „Центробанку", і „Карпатії". Ще найменше готівки мав у касі „Промисловий Банк", який, ульокувавши навіть резерви в промислових підприємствах (особливо у фабриці „Сталь" у Винниках, б. Львова), опинився в труднощах і був рятований трьома іншими українськими банками у Львові. Коли пок. Степан Кузик, тодішній директор „Центробанку", в страшну зиму 1939-1940 рр. вирвався з препоганого перехідного німецького табору втікачів із Галичини у Лодзі і прийшов просто зі станції до помешкання автора цих рядків у Кракові, його першими словами було: „Я весь час думав, чому ми не послухали ідеї про створення еміґраційного фонду і не заховали від поляків і большевиків величезні гроші?" Правда, німці перевели нову емісію польської валюти, але різним установам удавалося вимінювати давні гроші „аль-парі" (церковні, харитативні) так само, як це було при девалюації чи пак зміні валюти в післявоєнній Австрії і Німеччині. Отже маючи вивезені власні великі гроші, можна було б безумовно врятувати їх або в цілості, або в поважній сумі. „Українське Видавництво" у Кракові, центрі західньо-української еміґрації в рр. 1939-1941, створено завдяки підписанню одним німецьким громадянином позичкового векселя на 15,000 злотих і подібними дрібними чужими фондами. Тоді казали: Гей, гей, коли б ми мали своїх бодай 100,000 польських злотих, — які були б можливості української культурницької роботи!..

Та сама історія з ультральояльністю, острахом перед допитами чи просто (в цьому випадку) через недбальство, втрачено мільйонові суми в німецьких марках, здепоновані в німецьких банках під час війни. Їх не було витягнено в час, хоч можна було зробити це, і вони пропали. Мені відомо про два мільйони марок, але декто твердить, що ця сума була більша. П. В. Мудрий згадує про кооперативну централю у Відні, яка старалася, мовляв, нав'язати зв'язок із діячами повітових Союзів. — Але скільки та сама кооперативна централя втратила грошей, „заморозивши" їх у німецьких банках і не витягнувши в час?

Тим західньо-українським кооперативним діячам, які через надмірну льояльність, надмірний бюрократизм і леґалізм, не зуміли врятувати мільйони народних грошей, не можна закидати ніяких маніпуляцій та злої волі. Вони, як керівники й адміністратори народного майна просто не були на висоті завдань у тому історичному моменті, який вимагав ширшого погляду, і більшої цивільної відваги. — Маючи величезні заслуги для всього національного життя в Західній Україні в часі 1919-1939 рр. і створивши світлу добу в історії української кооперативної економіки, наші кооперативні діячі, на жаль, закінчили ту добу з днем вибуху війни.

Щодо тих, які належать до катеґорії людей злої волі чи пак користувачів народним майном для власних потреб, то ред. Вас. Мудрий цілком правильно перестерігає проти анонімности закидів і проти необережного орудування закидами в грошевій нечесності. І він цілком правильно підкреслює прикметну в українському громадському житті риску: при великій відвазі кидати камінням з-поза плоту, нема цивільної відваги оскаржувати когонебудь ясно і славно, на основі даних, щоб не мати „клопоту", й не наразитися комусь із земляків. Очевидно, що на цьому також терпить добре ім'я української кооперації. Бо коли нема позитивних доказів у нечесності, чи зловживанні, то з того не виходить, що все було в порядку. Вже із статті Василя Мудрого виходить недвозначно: було в Західній Україні велике українське кооперативне майно у 1939 році, частина його пропала через прихід большевиків, але частину вивезено в 1944 р. З того, що вивезено, частина пропала в німецьких банках, але частина врятувалась. Де вона?! Згадка В. Мудрого про одну кооперативу не дає відповіді на цілість питання. А відповідь „розплилося", що її можуть дати собі читачі, ледви чи зможе їх задовольнити.

На жаль, більшість тих, які могли б авторитетно забрати голос у цій публічній дискусії, вже не живуть. Помер президент Ревізійного Союзу Українських Кооператив Юліян Павликовський, помер десь на засланні директор Остап Луцький (вивезений большевиками в перших днях їх приходу до Львова, отже зовсім непричетний до цієї справи), дир. Филипович (за часів німців), головний директор „Центросоюзу" Юліян Шепарович, директор торговельного відділу тої централі Мартюк, померли обидва директори „Центробанку", кришталевої чесности банковці Степан Кузик і І. Ольховий (цей останній недавно в Ню Йорку, як працівник Головної Канцелярії У. Н. Союзу), помер в Австрії директор Земельного Банку В. Сінґалевич і помер у Филаделфії названий на вступі Ярослав Колтунюк, не встигши відповісти на запрошення, щоб бодай для тайного архіву списав те, що знав про цю справу. Але живуть ще деякі чільні діячі світлого кооперативного періоду з рр. 1919-39, — деякі колишні директори повітових Союзів і дехто з директорів кооперативних централь. І вони повинні забрати в цій справі публічний голос.

Б. Лаврівський

І ДРУГ ДРУГА ОБНІМІМО...

Проминуло вже багато років життя. Думками часто вертаємося назад... Інакше думаємо про минуле, пережите; інакше оцінюємо події й людей. А одне лишається незмінним...

Великдень... Він залишився назавжди особливим святом... Кожного року Великдесь живе ясно в пам'яті, — по ньому можна значити життьову путь. Кожний Великдень не був подібний до інших, — і приносив з собою нові думки, нові переживання...

***

Молоді роки у великому волинському селі.

Великий Тиждень — це одночасно пора тяжкої весняної праці в полі й городі, — треба використати кожний день.

Великий Четвер. Довго, до півночі відправляються Страсті.

Незабутній образ: виходять сотні людей з горіючими свічками в руках. Обережно несуть „святий огонь" до хати, і знаменують знаком хреста одвірки...

Світло перемогло темряву, ніч...

***

Великодня Ніч. Властиво, *ночі немає*... Ночі, коли все живуче відпочиває, коли все спить у темряві — немає.

Тої ночі всі, безумовно всі — і малий і старий — біля церкви й в церкві.

Відбувається найбільш урочистий акт перемоги дня над ніччю...

Ніхто з цих струджених людей втоми не відчуває. Вистоюють цілу ніч в церкві. Хресні ходи... Розвидняється... темрява зникла... Служба Божа відправляється...

Сталося так, як було написано:

Була темрява на цілім світі. Смерть запанувала — але перемогло сонце Правди. Стало ясно жити: перемога дає силу до життя.

Почналося Свято Радости. Обличчя променіють, приязні очі світять радістю. Запанувала над усіма ласка й сердечність. Чуєте навкруги: „Христос Воскрес!.." Сьогодні всі „христосуються" й пробачають одне одному навіть ті, що позиваються.

Пригадую, я запитався сусіда:

— А чи назавжди миряться?

— Ні, але на Пасху конче!

Така була тодішня філософія волинського селянина: бодай перемир'я, коли не можна миру.

***

Церковний цвинтар на три перші дні Великодня стає осередком святочного життя цілого села.

Безупинний дзвін. Всім хочеться зійти на дзвінницю й подзвонити. Тут — свято молоді...

А „старші люди"... Приймають гостей, рідню: сидять на присьбах, розмовляють, як споконвіку водиться.

Всі вони мають „великодній" вираз облич: приязнь, внутрішня радість, а одночасно повага — написана на них... Відпруження від буденного, нелегкого життя...

Вони не лише святкували, але й глибоко переживали це Свято перемоги Правди. В ту конечну перемогу вони вірили. З вірою, що прийде Великдень, вони жили...

Народ мовчазний... Століттями мовчав і не виявляв своїх думок... що вмів уставати до боротьби за свою віру й вільність... що в глибині душі жив своєю минувшиною... Народ не втратив віри в остаточну перемогу Правди... Вона — прихована глибоко в його душі.

***

Довелося мені святкувати Великдень у багатьох краях, бути на дуже урочистих Великодніх Службах... Штучні вогні, багаті ілюмінації на Великодню ніч... Приходилось приглядатися до великих святочних натовпів. Всі вони скрізь радісно й урочисто святкували Велике Свято...

Але щоб люди вкладали в Великдень усю душу свою, щоб перетворювались лиця людські й ясніли „неземною радістю" — то це можна бачити лише в українському селі...

***

Оповім тут про один Великдень, найбільш трагічний в моєму життю.

Було це 1917 р., під час революції, в Сизрані, над Волгою, де відбував я військову службу. Сизрань був важливим к о м у н і каційним пунктом. Недалеко міста знаходився один з найбільших того часу мостів, який сполучав Сибір і Туркестан з рештою Росії. Була завжди тут безліч військових транспортів, що везли людей на фронт.

Під час першої світової війни уряд заборонив продаж алькоголю, але була залишена певна кількість складів спирту для різних потреб. Один з таких складів знаходився якраз біля сизранського двірця.

У Велику Суботу пізнього вечора штаб полку дістав наказ вислати охорону на спиртовий склад, бо солдати з військових транспортів змовляються добитися до спирту. Попередня охорона від іншого полку в більшості перепилася. Одинока надія на наш полк, в якому вдалося краще втримати дисципліну.

Сторожу вислали...

Поночіє... Розпочалася Великодня Утреня. Багато українців тоді було над Волгою. Думками були всі не тут, а вдома...

Підходить черговий писар з полкової канцелярії. Виходимо з церкви...

Наша охорона стримує солдатську юрбу, яка з кожною хвилиною збільшується й напирає на склад. Треба негайно підсилити охорону.

Наказ: вислати надзвичайну охорону з підстаршин. За кільканадцять хвилин відділ уже проходить попри церкву. З відчинених дверей чути радісні слова Великодньої пісні: „...І друг друга обнімемо"...

***

Відділ обходить двірець. З іншого боку підходить до складу, який, на щастя, мав високу, міцну муровану огорожу. Займають стійки. На великому майдані поміж складом і двірцем великий, на 2-3 тисячі, натовп солдатів. Поміж ними метушаться якісь людці. Видно, заохочують до „рішучої акції"...

Але натовп „збунтованих рабів" не виявляє великої рішучости і однодушности. Чому? Або — бояться, або — хто знає, все ж таки Великдень сьогодні, — а серед юрби багато „запасних" — резервістів, старших, бородатих людей...

Натовп збільшується, підступає ближче...

Розпочинаються, як тоді водилося, переговори, „переконування"... Частина відходить назад. Решта починає кидати камінням. Щастя, що на фронт відряджали солдатів без гострих набоїв і без зброї.

Попередження: — Будемо стріляти!..

— Не маєте права! Тепер — свобода... Не вірте офіцерам...

Але в той день, коли треба „друг друга обняти", люди були змушені послати людям смерть...

Місто врятували від неминучого погрому. Врятували життя багатьох людей від озвірілої п'яної юрби, якби вдалося їй допастися до спирту.

Це діялося на перший день Великодня...

ПИСАНКА

ДЛЯ ЗАЛИШЕНЦІВ

Замість святочних побажань з нагоди Великодніх Свят, зложили на Писанку для залишенців працівники Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи":

Д. Галичин	$10.00
Р. Слободян	10.00
Г. Герман	10.00
А. Драган	10.00
І. Кедрин	10.00
С. Гладкий	5.00
Є. Ґашинський	5.00
І. Кищ	5.00
С. Курляк	5.00
Д-р Л. Луців	5.00
В. Назаревич	5.00
Є. Парищький	5.00
П. Постолюк	5.00
Д. Слободян	5.00
С. Шумейко	5.00
С. Федів	5.00
Д. Притуляк	4.00
Х. Бук	3.00
І. Вербяний	3.00
В. Давиденко	3.00
Т. Гіль	3.00
Х. Квасниця	3.00
Б. Кравців	3.00
Д. Кравець	3.00
І. Лапичак	3.00
Л. Лапичак	3.00
Я. Левицька	3.00
К. Маґура	3.00
М. Міляновић	3.00
В. Сохан	3.00
Н. Сохан	3.00
К. Стецюк	3.00
М. Думанська	2.00
А. Домарацький	2.00
О. Ґіббонс	2.00
В. Кушнір	2.00
А. Лапичак	2.00
М. Лисогір	2.00
В. Мельник	2.00
Н. Онишкевич	2.00
М. Твердовський	2.00
У. Явна	2.00
Д-р О. Волощук	1.00
Д-р І. Козак	1.00
С. Раси	1.00
Разом	**$177.00**

Рідні, Приятелям і Пацієнтам
з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажають
Д-Р ЯРОСЛАВ і ХРИСТИНА
ВОЄВІДКИ

НАЙЩИРШІ ПОБАЖАННЯ
З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ
Рідні, Приятелям та Всім Пацієнтам
посилають
Д-Р ВОЛОДИМИР і СТЕФАНІЯ ГУК
90 Lenox Street, Newark, N. J.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажає
РІДНІ ТА ПРИЯТЕЛЯМ
ДР. ВАСИЛЬ КІНАЛЬ
З РІДНЕЮ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ
— бажають —
Д-Р ЯРОСЛАВ і МАРІЯ
МАКАРУШКИ
з синами й донею

Рідним, Знайомим і Пацієнтам
пересилаю з нагоди Великодня
щиросердечний привіт
„ХРИСТОС ВОСКРЕС"!
ДР. ІВАН МАКАРЕВИЧ
З РОДИНОЮ

ВП. Пацієнтам, Рідні, Приятелям
та Знайомим
щирі побажання
„ХРИСТОС ВОСКРЕС"!
пересилає
ДР. ВОЛОДИМИР СТАНЕЦЬКИЙ
238 — 40th Street, Irvington, New Jersey
Тел. ESsex 4-7539

Рідним, Знайомим та всім Вельмишановним
Пацієнтам
РАДІСНОГО ХРИСТОС ВОСКРЕС!
— бажають —
Д-р ОЛЕКСАНДЕР і ІРЕНА СУШКОВІ
44 St. Mark's Place, New York

ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Пацієнтам, Рідні та Знайомим
— бажає —
Д-р МИХАЙЛО ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ
1250 Grand Concourse, cor. 168 St., Bronx 56, N.Y.
CY 3-8404

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
В НЮ ЙОРКУ
складає оцим
всім ВШ Шеровцям, Установам і Організаціям,
що є постійними мешканцями в У.Н.Домі,
всім користувачам заль і приміщень У.Н.Дому
та всій Українській Громаді в Ню Йорку
СЕРДЕЧНІ БАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Своякам, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажає
Д-р Богдан ОЛЕСНИЦЬКИЙ з Родиною
Нюарк, Н. Дж.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Головна Управа Т-ва Українських Інженерів
в Америці
з Днем Великодня щиро вітає Шановні Управи Відділів у Дітройті, Филаделфії, Клівленді, Шикаґо, всіх Членів Товариства та всіх Українських Інженерів в Америці і в інших континентах.
Головна Управа
Т-ва Українських Інженерів в Америці

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
бажає своїм Членам та Українській Громаді
Ню Йорку
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Управа Укр. Допомогового Т-ва
„ДНІСТЕР"
361 Відділ УНСоюзу.

Всіх Членів, Прихильників і Симпатиків та їхні
Родини щиро вітаємо з нагоди
СВІТЛОГО ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
стародавнім українським привітанням
„ХРИСТОС ВОСКРЕС"!
Український Хор „ДУМКА"
в Ню Йорку

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І
ПІДПРИЄМЦІВ В НЮ ЙОРКУ
— вітає —
ВСІХ СВОЇХ ПОКУПЦІВ ТА УКРАЇНСЬКЕ
ГРОМАДЯНСТВО
З ХРИСТОВИМ ВОСКРЕСЕННЯМ
та бажає Всім
ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

З нагоди Воскресення Христового
ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ
— бажають —
МАРІЯ І ПЛАТОН СТАСЮК

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВСІМ ПАЦІЄНТАМ І ПРИЯТЕЛЯМ
— бажають —
Dr. & Mrs. JOSEPH BISAHA
Дентист
305 East 17th Street, New York City

З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Рідні, Приятелям і Знайомим
— бажають —
Д-р ОСТАП і ЗЕНЯ БАРАН

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
всім Дорогим Покупцям, Друзям і Знайомим
— бажають —
Власники
УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСАРНІ
„МЕТА"
при 415 Grove St., ріг 4-ої вул., в Джерзі Ситі
Тел. Oldfield 3-9196
та її філії (разом з ґросернею і делікатесен)
при 311 Halliday St., ріг Lafayette St.
Тел. DElaware 2-9690
СТЕПАН ДОМАРАДЗЬКИЙ,
МИХАЙЛО ПИЛИПЧАК, МИХАЙЛО МИСЬКІВ

ГОЛОВНА УПРАВА ООЧСУ
— вітає —
з Світлим Празником
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
Ієрархів Українських Церков, Громадянство, Членство ООЧСУ і схиляє голови перед Борцями УПА—ОУН—УГВР та Українським Народом,
що ведуть боротьбу за свою волю і незалежність
Головна Управа ООЧСУ.

Веселих та Щасливих Свят Воскресення Христового
своїм Покупцям і Знайомим
— бажають —
Власники Фірми „КАРПАТИ"
Михайло ПІДЛУСЬКИЙ і Володимир ТАЛАНЧУК
632 — 18th Avenue, Tel.: ESsex 2-1217 Newark, N. J.

З НАГОДИ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
всім Вшановним нашим Покупцям і всьому Українському Громадянству міста Нюарку й околиці
— бажаємо —
ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ
„ДНІПРО"
281 — 15th Ave. Тел. BI 2-9481 Newark 3. N. J.

Володимир Барагура

ПРО ОДНЕ ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ МИТРОПОЛИТА АНДРІЯ

Подія, що її розкажу, відома небагатьом людям. Вона стала б була загальновідомою, якби не те, що випадки після неї пішли з такою головокружною швидкістю, що не дали їй змоги поширитися серед нашого громадянства. Можливо, що й у пам'яті небагатьох її свідків вона припала вже порохом забуття. Хочу довести її до відома нашого громадянства, як новий, досі незнаний вияв цивільної відваги Митрополита Андрея Шептицького, що стільки разів дав її докази за різних режимів — австрійського, царсько-московського, польського, совєтського й німецького.

Митрополит Шептицький

У просторих кімнатах бюра уповноваженого шефа преси на дистрикт Галичина при вул. Сикстуській у Львові — тиша. Писальні машинки накриті покривальцями, зі столиків прибрано папери. Це Великий Четвер 1944 року. Пресовий бюлетень закінчено й розіслано до газет, святочна перерва аж до наступної середи. Працівники пішли раніше додому.

Тільки в кімнаті українського відділу пресового аґенства „Телепрес" сидить дижурний редактор. Через вікно віє весняний легіт. По скляній поверхні писального сталика плигають, наче великодні зайчики, промені заходячого травневого сонця. На столі в фляконикаx ніжно пахнуть перші весняні квіти, що їх кожного дня ставить дбайлива рука секретарки. Пухната гілка верби нагадує, що наближається найрадісніше свято з усіх свят — Воскресення Христове.

Перед редактором лежить кількасторінковий рукопис і він його пильно прочитує. Це текст Великоднього Послання Митрополита Андрея Шептицького до своєї пастви. Тишу й читання перериває тільки час від часу телефон. Це головний редактор „Львівських Вістей" Осип Боднарович, що сам залишився дижурити в редакції, нетерпеливо питає: — Чи шеф преси вже повернувся з Кракова? Чи текст послання вже прочитаний? Ради Бога, друкарня нервується, число готове, тільки на машину, місце на послання зарезервоване.

Але годі, нічого не порадиш. Шеф преси поїхав на конференцію до Кракова й леда хвилина має повернутися. А без його цензури, печатки й замашистого „Л", що є ініціялом його прізвища — Ґеорґ Леман, послання не може бути опубліковане. Врештою, не тільки послання. Кожна вістка може бути подана до преси тільки через пресове аґенство, кожна самостійно написана стаття мусить мати печатку й підпис „Л". Бо це тяжкі часи для української преси й журналістів. Нацистський режим тяжкою рукою наліг на свободу преси. Вона сцентралізована в Галичині зовсім, тільки „Краківські Вісті" мають споводну організаційну автономність. Пресова політика німців така, що „Львівським Вістям" не вільно друкувати того, що дозволено „Краківським", а всій українській пресі не вільно публікувати того, що появилося в німецькій. В політичній ділянці українська преса здана виключно на офіційні бюлетені, деяка свобода залишена в громадсько-суспільній, культурно-освітній та економічній ділянках, очевидно за акцептацією цензури.

А тут ще така важлива річ, як Великоднє Послання Митрополита в такий грізний час — большевики на межах Галичини готуються до скоку на Львів. Редактор читає послання й переконаний: в такій формі воно ніяк не пройде цензури. Бо в посланні не тільки релігійні справи, але й незвичайно сильні політичні проблеми, які зовсім суперечать німецькій політиці. У час, коли німецька пропаґанда твердить, що большевики за жадну ціну Галичини не візьмуть, бо на те дав слово „сам фюрер", у той час, коли на фронт пішли дивізії СС-ів, стягнені з Франції й Італії, коли шляхом на Броди й Тернопіль покотилися грізні танкові колони „Тигрів" і „Пантер", Митрополит Шептицький зараз же на першій сторінці пише, що „прихід большевиків не тільки правдоподібний, але цілком можливий", а далі в тексті, нав'язуючи до містерії Воскресення Господнього, твердить, що „незабаром з розвалом усіх тиранів прийде час і воскресне Вільна, Соборна Українська Держава". А це вислів виклятий німецькою цензурою. Дозволено вживати тільки терміну „Райхскомісаріят Україна", коли мова про східньо-українські землі і „Дистрикт Галичина", коли йдеться про західньо-українські землі.

У входових дверях захрустів ключ. Швидкі кроки спрямувалися до кімнати дижурного редактора. За момент на порозі стоїть невисока, наче переломана в спині постать шефа преси Лемана. Його витрішкуваті очі широко вийшли на верх і дивляться і дивляться понад скельця окулярів. Це ознака його доброго настрою. Він коротко привітався, вибачився за спізнення й висипав цілу низку новин, які ввели його в добрий гумор: успішна оборона Галичини запевнена, весняна німецька протиофензива проходить за пляном й розгорнеться незабаром у повну офензиву, ініціятива перейде знову в німецькі руки. Це загальні справи. А приватні: шеф привіз для своїх працівників додаткову святочну платню і наряди на харчі й одяги.

— Послання від Митрополита є?

— Є.

— Давайте! Хай Боднарович пришле хлопця, я зараз буду готовий.

Леман узяв із собою текст і подався в свою кімнату. Він берлінський німець, знає добре російську та непогано українську й польську мови. Жонатий із росіянкою та проживав кілька років у Росії, як член німецької торговельної місії. Він по освіті дипломований купець, журналістом досі не був. Проте, вроджена інтеліґенція, меткість та знання східньо-слов'янських мов і сильні впливи та знайомства поставили його на цей відповідальний пост, хоч партійцем він не був. До його завдань належала пресова політика, організація ненімецької преси, цензура, персональні справи. При його бюрі було створене пресове аґентство „Телепрес" з українським і польським відділами. Мали тут пристановище також німецькі пресові представництва.

До українців Леман ставився зразу з резервою й холодом, потім, від успішної вистави української преси — коректно. Бували також у нього випадки неприхильного ставлення, а то й поборювання різних українських акцій в пресово-журналістичній та споріднених з нею інших ділянках культурного життя. Його настрої мінялися під впливом жінки-росіянки, любки-польки та натиску різних німецьких і українських кіл. Врештою йшов по лінії інструкцій зверхніх чинників німецької політики, хоч і ставився до них критично. Не любив партії. У приступі доброго гумору називав Ґестапо й СД — НКВД і радив стерегтися їх. До співробітників говорив часто: „Це „квач", що вони від нас вимагають, але мусимо робити так, а то попадемо в концентрак".

Як людина був вирозумілий і любив допомогти. Легко запалювався гнівом, одначе скоро остигав. Коли бачив, що не має рації — вибачався. Тоді любив людині зробити якусь прислугу, чи приємність. Дуже не любив людей, які гнуться й не мають своєї думки, чи не обороняють її. Любив навіть, коли „поставитися" до нього. Мав цю гарну прикмету, що коли щонебудь затвердив, брав на себе повну відповідальність за консеквенції й ніколи не спихав вини на працівника.

Не минуло й тридцяти хвилин, як у кімнату редактора увійшов знову Леман. Він задоволено вимахував текстом послання й поклав його на писальний стіл:

— Готово, може йти!

Редактор глипнув на текст і очам своїм не вірив. На кожній сторінці печатка й підпис. Все без змін. Мабуть, разом з додатковою пенсією й нарядами, цензор привіз із Кракова нові інструкції щодо курсу в українському питанні.

За хвилину присланий Боднаровичем хлопець вихром гнав до редакції „Львівських Вістей".

Вже редактор збирався йти додому, коли дзвінок телефону завернув його від дверей. Знову Боднарович:

— Якто, ніяких змін? Це, мабуть, помилка.

— Маєте печатку й підпис, чого вам більше треба? Друкуйте, як є!

— І ви не звернули Лемановї уваги? Але ж буде величезна неприємність!

— Уваги я не звертав, бо він мене не питав про мою думку. А що скандал буде, це ясне. Але маємо час про те думати. Покищо — Веселих Свят! Але рукопис з потвердженням цензора збережіть!

За годину вже на всіх вулицях газетні хлопчаки верещали на ціле горло:

— „Львівські Вісті"! Великоднє послання Митрополита!

І народ розхапував наклад... Камінь покотився і ніяка сила вже не стримає, ні не заверне його...

***

Коли редактор повернувся в середу після свят до праці, над бюром висіла тяжка атмосфера. Перша річ — редактор знайшов поміж скриттою пошти святочний примірник „Краківських Вістей" і бюлетень краківського „Телепресу". Очевидно, там відповідні місця послання були скреслені.

На бурю не треба було довго ждати. Леман ходив нахмурений, як темна ніч, і навіть не відповідав на привіти. Двері до бюра не замикалися від щораз нових відвідувачів, що їх ніхто тут радо не вітав — шефа уряду пропаґанди, шефа відділу преси й пропаґанди СД, СС, Вермахту, губернатора дистрикту. Телефони дзвонили частіше, як звичайно — місцеві й далекого віддалення. На другий день усі ці достойники прийшли разом в товаристві представника централі шефа преси з Кракова. Вони замкнулися на довгі години в кабінеті Лемана. Тільки раз вибіг відтіля Леман в товаристві представника СД і спитав редактора:

— Чи слово „соборний" вживається тільки в релігійному, чи й у політичному значенні?

— І в політичному.

— Чи в Посланні Шептицького воно вжите в релігійному, чи політичному значенні?

— В політичному.

— Чи читачеві це відразу кидається в вічі, чи треба того додумуватись?

— Українському читачеві ця справа зовсім ясна відразу.

— Дякую.

На другий день після цієї розмови Леман виїхав до Берліну. Його викликали центральні пресові власті. Пішла чутка, що його звільнять з посади. До бюра чимраз частіше навідувався під час його неприсутности шеф уряду пропаґанди, що конкурував з Леманом.

Через тиждень Леман несподівано станув в дверях українського відділу „Телепресу". Його очі й ціла поведінка показували, що він в прекрасному настрою. Значить, справу виграв.

— Все гаразд. Працюємо разом далі — промовив, наче б редактор повинен знати всю справу.

— А в чому річ? — спитав редактор, прокидаючись невіжею.

— Не вдавайте „турка". Чому ви мені не звернули уваги на політичні місця Послання Шептицького? Головно на „соборність України". Я мало з посади не полетів, а ви могли опинитись з Боднаровичем у концентраку. Ми всі спільно відповідаємо за такі речі. Знаєте, що НКВД, вибачте Ґестапо, не жартує.

— Мене ви не питали, а я, як українець, уважав своїм обов'язком мовчати, якщо цензура пропускає такий вислів.

— Ну, але я не знав, що Шептицький підставить мені такого стільця! — Це він зробив натяк на свої навдалі заходи вимогти на Митрополиті сказати з нагоди Різдва в попередньому році в радіо промову, згідно з потребами німецької політики. Коли цензура відкинула текст запропонований Митрополитом, Він взагалі відмовився говорити до радіо. Тепер Леман, підозріваючи Митрополита в малодушності, помилково думав, що це акт помсти князя Церкви.

— Митрополит не зробив цього, щоб вам пакостити. Він брав справу зі становища українського патріота. Ви мали текст перед собою. Чому ви не взяли його з погляду німецького цензора?

— Чому? Не питайте мене тепер „чому"? — відповів уже сердито цензор, який дуже не любив питання „чому", зокрема, коли не мав на нього відповіді. „Варум зінд ді бананен крумм"? (дослівно: „чому банани бувають закручені").

На тому справа послання закінчилася.

У Світлий День
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
складають щирі побажання
Родині, Приятелям, Друзям та Знайомим
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Ернистина, Григорій, Юрій
УКРАЇНСЬКІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідним, Приятелям і Знайомим
бажають
Софрон і Ірина Федеві
Марія Вачків

Рідним, Друзям та Знайомим
з нагоди
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажають
ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ
Юлія, Євген, Володимир і Роман
ЛИСНЯКИ з Ню Йорку

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ,
ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
Високопреосвященних Владик, Всесвітліше, Високопреподобне і Всечесне наше світське й монаше Духовенство, Український Конґресовий Комітет, Проводи і Членство об'єднаних у Комітеті Організацій, Платників Національного Датку
— вітає з —
СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Управа.

РАДІСНИХ і ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
всім своїм Клієнтам
— бажає —
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЧО-ПОЗИЧКОВА СПІЛКА
В НЮАРКУ
180 William Street, Newark 3, N. J.
Уряд. години: Від понеділка до п'ятниці включно від год. 9 рано до 4 попол. та вечорами від 8 до 10 год.

Головна Управа Українського Федеративного Леґіону
ім. С. В. ПЕТЛЮРИ м. Дітройт 5326 р. д. 33 ст.
З ДНЕМ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ
вітаємо Українців на Батьківщині і на чужині Уряд Української Держави, що перебуває на чужині, Учасників визвольних Змагань, що боролися під проводом Головного Отамана Симона Петлюри, та усіх наших членів та симпатиків Леґіону, усе Козацтво по далеких Континентах світу і Головну Команду Української Національної Ґвардії, вітаємо братнім щирим
ХРИСТОС ВОСКРЕС,
й бажаємо добра щастя найбільше ж швидкого визволення Українського народу та віднови його СУВЕРЕННОЇ ДЕРЖАВНОСТИ.
За управу Укр. Федер. Леґіону ім. С. В. Петлюри в США:
Полк. П. ФИЛОНЕНКО, голова; Поруч. В. АЛЬБОТА, секр.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— засилає —
УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
ІВАН КОВАЛЬЧИК
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
129 Grand Street, Jersey City, N. J.

„БРОДИ—ЛЕВ" Інк., В НЮ ЙОРКУ
В ДЕНЬ СВІТЛОГО ВОСКРЕСЕННЯ ГОСПОДНЬОГО
„ЩАСЛИВОЇ ПАСХИ Й КРАШАНКИ"
всім Українським Воєнним Інвалідам, Вдовам і Сиротам, Головній Управі Союзу Українських Воєнних Інвалідів у Німеччині, Головній Управі Братства 1-ої У.Д. УНА в Німеччині, Крайовій Управі Братства 1-ої УД. УНА в США, Щирим Жертводавцям для наших Інвалідів, та нашим Членам-Побратимам
— бажає —
ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!
Ню Йорк у квітні 1955 Управа.

З СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Всім Своїм Покупцям і всьому Українському Громадянству
бажають
ВЕСЕЛИХ СВЯТ — ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Євген Остров і Микола Мудрейко
власники
HOLLYWOOD FLORISTS
127 East 7th St., GR. 5-7844 New York City

Під гомін Воскресних - Великодніх Дзвонів
ЩАСЛИВИХ СВЯТ і СПОВНЕННЯ МРІЙ
всім Рідним на Рідних Землях, на далекій чужині холодного Сибіру, синові Тарасові в Німеччині, Родині в Канаді й Америці, та всім Друзям, де б вони розсіяними не були — бажає:
Ню Йорк, Великдень 1955 Пантелеймон ШУГАН з родиною.

Побажання та поздоровлення з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО,
Рідні Приятелям і Знайомим
— засилають —
Д-Р М. І Я. ЗАРИЦЬКІ
Бруклин, 1955.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
„АРКА"
В НЮ ЙОРКУ
— вітає —
З ХРИСТОВИМ ВОСКРЕСЕННЯМ
ВСІХ ПОКУПЦІВ
ТА БАЖАЄ ЇМ ТА ВСЬОМУ НАШОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
— бажає —
Всім нашим Організаціям, Товариствам і Прихильникам
УКРАЇНСЬКА ОРКЕСТРА
ВАСИЛЯ БОСОГО
В НЮ ЙОРКУ
2064 Daly Ave., LUdlow 4-5228 Bronx 60, N. Y.

СПІЛКА М'ЯСАРСЬКИХ ВИРОБІВ
„ПОДІЛЛЯ"
В НЮ ЙОРКУ
103 AVE. B. — Тел. OR 7-8081
складає всім своїм Вельмишановним Клієнтам
щирі побажання
ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ!
УПРАВА СПІЛКИ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!

Усім Покупцям Нашого Базару при 77 Іст 7 вул. в Ню Йорку, усім Слухачам радіопрограми, що передається в неділі від год. 10:15 до 11-ої ранку, станція WBNX на хвилях 1380, усій Дорогій Родині, Друзям, Землякам, Установам, Парафіям та всьому Українському Громадянству, з днем

СВІТЛОГО ПРАЗНИКА ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО,
найщиріші святочні побажання засилає цією дорогою

ПЕТРО ЗАДОРЕЦЬКИЙ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
всім Покупцям і Приятелям
— бажає —
ФІРМА М'ЯСНИХ ВИРОБІВ ПАВЛА ГАРМАТІЯ
146 President Street, Passaic, N. J.
Tel. PRescott 7-1538

НАЙКРАЩІ ВЕЛИКОДНІ ПРИВІТАННЯ
Dr. S. A. CHERNOFF
223 2nd Avenue, New York City
GRamercy 7-7697
Урядові години: 10 A.M. до 7 P.M. — в неділю 11-1 P.M.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажає —
Українському Громадянству
ПЕТРО ЯРЕМА
Найстарше Українське
ПОГРЕБОВЕ ЗАВЕДЕННЯ
Ню Йорк, Н. Й.

ВП. ЧЛЕНАМ НАШОГО ВИДАВНИЦТВА,
ВСІМ НАШИМ ПРИХИЛЬНИКАМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажає —
„ЧЕРВОНА КАЛИНА"
Видавнича Кооператива
140 Second Avenue, New York, N. Y.
(Народний Дім — Кімната ч. 36)

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
шле
Своїм Приятелям, теперішнім і майбутнім Покупцям
Н. ПІКЕНС
власник
N. PICKENS Import Co.
31 EAST 14th ST., NEW YORK, N. Y.
OR. 5-6860

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
З Воскресінням Христовим
ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ
Всеч. Духовенству, Установам, Громадянам та усім Покупцям
бажає
УКРАЇНСЬКА М'ЯСАРНЯ
з першоякісними власними виробами
та
ХАРЧОВА КРАМНИЦЯ
B. L. B.
644 ELIZABETH AVE., ELIZABETH, N. J.
Elizabeth Phone: EL. 3-4689
282 — 15th AVE., NEWARK, N. J.
Newark Phone: BI. 3-2186

УКРАЇНСЬКА ФІРМА ПРОДАЖУ, ЗАМІНИ, КУПНА ДОМІВ, ФАРМ І ҐРУНТІВ в ШІКАҐО
CHICAGO REALTY
— бажає —
З ХРИСТОВИМ ВОСКРЕСІННЯМ
Веселих Свят Всьому Українському Духовенству, Українським Організаціям, Всім Клієнтам, Приятелям та Знайомим
Д-р Володимир РИЖЕВСЬКИЙ, Микола РАКУШ, Григорій ЧИКЕТА, Юрій ГОЛУБОВИЧ
Real Estate Office:
2030 W. Chicago Avenue, Chicago 22, Illinois
Phone:
ARmitage 6-7624 • EVerglade 4-2091 • EVerglade 4-9678

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

ТУНЕЛЬ ДЛЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ГІДРОЕЛЕКТРІВНІ

28 березня на будові Закарпатської гідроелектрівні закінчено пробивання тунелю. Партії робітників, що йшли назустріч одна одній — зі сторони річки Ріка і зі сторони річки Тербля, — зустрілися. Таким чином у горах пробито тунель довжиною в кількасот метрів. Незабаром по ньому поплинуть води перегородженої греблею Тереблі. Як пише „Правда", в жовтні Закарпатська гідроелектрівня має дати електричний струм для підприємств державної промисловости.

НА ДНІПРІ ПОЧАЛАСЯ НАВІҐАЦІЯ

Наприкінці березня Дніпро зовсім очистився від криги. На тиждень раніше, як в минулому році, почалася навіґація. Вантажно-пасажирський пароплав „Кіров" зробив перші два рейси за маршрутом Київ—Ржищів. Тим же маршрутом вийшов пароплав „Україна". 27 березня пароплав „Софія Перовська" вирушив до Дніпропетровська. Цього року — пише „Радянська Україна" — дніпровські річковики повинні перевезти вугілля, руди, будівельних матеріялів, сільсько-господарських машин і товарів широкого вжитку далеко більше, як в минулу навіґацію. Але на папері все це виглядає інакше, як в дійсності.

ПОЛЬОВІ РОБОТИ НА УКРАЇНІ

На півдні України в розпалі польові роботи. Колгоспи Дніпропетровської, Запорізької і Кримської областей за кілька днів закінчили сівбу ранніх зернових і гороху. На Херсонщині першими посіяли ранні зернові МТС і колгоспи Генічеського району. Як подає „Радянська Україна", колгоспники, щоб своєчасно виконати пляни, працюють на дві зміни.

„ТАРАС БУЛЬБА" НА СЦЕНІ КИЇВСЬКОГО ТЕАТРУ

29 березня в Київському театрі опери і балету ім. Т. Шевченка відбулася прем'єра в новій поставі опери клясика української музики М. Лисенка „Тарас Бульба", написаної за мотивами одноіменної повісти Миколи Гоголя (лібрето М. Старицького). Оперу поставив артист В. Скляренко. Диригував А. Клімов, хор-майстер В. Колесник. Оформлення виконав артист-маляр Анатоль Петрицький, що в 30-х роках зник був, заарештований НКВД. Вистава пройшла з великим успіхом.

ЦІКАВА ЗНАХІДКА В ХАРКОВІ

Харків. — В одній з приватних бібліотек викладач Харківського держуніверситету імені Горького т. Боянович виявив „Кобзар" Т. Г. Шевченка, виданий у Петербурзі в 1860 році. На першій сторінці його автограф: „Моїй єдиній доні Марусі Марков(ич) — і рідний, і хрещений батько Тарас Шевченко". Вивчення цього примірника книги підтвердило, що напис на ньому зроблено власноручно Т. Г. Шевченком. У 1860 році в Петербурзі вийшло нове видання „Кобзаря". Один з його примірників Шевченко подарував відомій українській письменниці Марко Вовчок. Після її смерти цей примірник знаходився в приватній бібліотеці, спочатку в Конотопі, а потім у Тростянецькому районі, Сумської области. Знайдений примірник „Кобзаря" буде переданий в Київський державний музей Т. Г. Шевченка.

СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ В КИЄВІ

Київ. — В неділю 6, березня ц. р., відбулося в Києві декілька спортових змагань, які дали багато нових осягів українських спортовців. Закінчилися цього дня змагання за першість України з ковзанярського спорту. Серед чоловіків абсолютним чемпіоном України став киянин Юрій Красиков, серед жінок харків'янка Ніна Парій. Командну першість виграли ковзанярі Харкова. На Набережному шосе відбулися міські зимові змагання велосипедистів. У них взяли участь 112 спортсменів. У жінок першою подолала 10-кілометрову відстань — за 18 хвилин 26 секунд — В. Одинокова („Будівельник"). У чоловіків першим на 20-кілометровій дистанції був майстер спорту М. Колумбет; його час — 31 хвилина 22 секунди. Командну першість виграли „спартаківці". У змаганнях „День лижника", а також у фіналі зимових молодіжних спортових ігор з лижного спорту і розиграші першости технікумів Києва взяли участь кілька тисяч спортсменів. В басейні Київського палацу фізкультури змагалися плавці. Молодий київський спортсмен А. Завертаний проплив 200 метрів стилем „дельфін" за 2 хвилини 48,8 секунди, що є новим юнацьким рекордом для цілого СССР.

УКРАЇНСЬКІ ВОЛЕЙБОЛІСТИ В ІНДІЇ

Калькута. — В половині березня побувала в Калькуті, запрошена індійськими спортовими організаціями, чоловіча волейбольна команда „Спартак" із Києва. У складі команди були такі видатні українські спортовці („майстриспорту") як Михайло Піменов, Арнольд Мойсеєнко, Юрій Савченко, Юрій Сайко та інші. Українські волейболісти брали участь у змаганнях в волейбольними командами Індії.

ТИРАЖ ТВОРІВ МАРКА ТВЕЙНА ВИЩИЙ ЗА ТИРАЖ ТВОРІВ ШЕВЧЕНКА

Згідно з повідомленням „Радянської України" з дня 10 березня ц. р. Книжкова палата т. зв. Української ССР встановила, що „за радянської влади твори Т. Г. Шевченка в республіці видано 229 разів загальним тиражем 5,713,800 примірників, у тому числі тираж „Кобзаря" виносить 1,450,000 примірників". З початком квітня московський ТАСС подав вістку, що твори Марка Твейна досягли в останньому числі тиражу 6,000,000 примірників. Порівняння обидвох тиражів — творів Шевченка в УССР за 36 років совєтського режиму в Україні і тиражу творів Марка Твейна за останніх кілька років виявляє якнайкраще всю забріханість совєтської пропаґанди про „бурхливий розвиток" української літератури і видавничої справи в поневоленій Москвою Україні.

ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Друзям і Знайомим
— пересилає —
РОМАН СКОРОБОГАТИЙ з рідньою

Рідним і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажають —
Д-р ВОЛОДИМИР і ЛІДІЯ МАРТИНЦІ з Донькою
883 Montgomery Street, Jersey City, N. J.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажає —
Родині, Приятелям, Клієнтам і всьому Громадянству
МАРІЯ САВРАС-КУШНІР
власник
САЛЬОНУ КРАСИ
SONYA'S BEAUTY SALON
86 East 4th Street, GR. 7-8110 New York, N. Y.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНО МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ
щиро вітає
своїх Прихильників і Членів
з Празником
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажають —
всім своїм Друзям та Знайомим
Олена, Олександра, Віталій та Володимир БОГДАНІВ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажає своїм Членам
ФЕДЕРАЛЬНА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ"
в Джерзі Сіті
Приймаємо вкладки і уділяємо позики кожної неділі від 11 до 1-ої год. і кожного четверга від 7-9 години вечора.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ „СІЧ"
ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.
— бажає —
своїм Змагунам, Членам, Симпатикам та всім Українським Спортовцям
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Всім бувшим і майбутнім Покупцям ФОТОАЛЬБОМУ
„ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ"
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажає —
ВИДАВНИЦТВО M. BORETSKY
431 Bleecker Street Brooklyn 37, N. Y.

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ
Нашим сталим Клієнтам, Друзям й Знайомим
бажає
„ДАНА", — український сальон жіночої моди
122-124 16th Avenue, Newark, N. J.
Tel.: BI 8-1038

Усім Рідним, Приятелям і Знайомим найкращі побажання
ЩАСЛИВИХ ТА РАДІСНИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
— пересилає —
ІВАН В. КОБЗЯР з Родиною
Гантер, Н. Й. — 1955

Усім нашим Рідним, Парафіянам, Знайомим, Приятелям й Односельчанам щирі святкові побажання:
ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!
о. прот. Д-р ВОЛОДИМИР і ГАЛИНА ЛЕВИЦЬКІ
з Діточками.
Алентавн, Па., Великдень 1955 р.

Рідні, Знайомим і Приятелям пересилаємо з нагоди
ВЕЛИКОДНЯ
щиросердечний привіт
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
НАДІЯ, ВОЛОДИМИР і ЛЮБОМИР ОНИШКЕВИЧІ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Радісних Свят Христового Воскресення
Родині, Приятелям і Знайомим
бажають
Андрій, Катерина, Христина, Юрій, Оксана
БУКИ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ з нагоди ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажають —
ХОМИ, ЛЮБА і ЮРІЙ СТЕФАНІВСЬКІ

В. Ш. Пацієнтам, Друзям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажає —
Д-р РОМАН КРУПКА

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажає —
своїм Приятелям і Клієнтам
МИХАЙЛО ПІЗНАК

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
РАДІСНИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
Рідні, Знайомим, Вельмишановним Покупцям, Симпатикам і Всьому Українському Громадянству
— бажає —
„БАЗАР"
91 MERCER STREET NEWARK, N. J.

З СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
вітаємо:
Верховного Пластуна — Сірого Лева, Головну Пластову Раду й Булаву, Крайову Пластову Раду й Старшину, і всіх Пластунів,-ок розкинених по всьому світу,
— та —
Всечесніших наших Отців, Відділ Українського Конґресового Комітету, всі Організації та Установи, як рівно ж все Українське Громадянство Пасайку й околиці —
Християнським привітом
ХРИСТОС ВОСКРЕС
та пластовим СКОБ
ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ, Пасайк, Н. Дж.

Родичам, Друзям і Клієнтам свого Архітектного Бюра
— бажає —
всего найліпшого з днем
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТА
Інженер-Архітект
ІВАН С. ЖУКОВСЬКИЙ з Дружиною
45 St. Mark's Place New York 3, N. Y.
Telephone: GRamercy 7-7664

З ВОСКРЕСІННЯМ ХРИСТОВИМ
всього добра Рідні, Приятелям і Знайомим
найщиріші побажання
складають
Д-Р РОМАН СМИК
з ДРУЖИНОЮ і СИНОМ
Braidwood, Illinois

Всім зблизька і здалека
Друзям, Приятелям та Знайомим
з нагоди
СВІТЛОГО ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
— бажає —
ЕКО
УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА КРАМНИЦЯ
145 Друга Евеню Ню Йорк 3, Н. Й.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажає —
УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
ЛИТВИН—ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
801 Springfield Avenue,
Irvington, N. J.
Newark, N. J.
ESsex 5-5555

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Шановним Покупцям, Прихильникам і Всьому Громадянству м. Нюарку й околиці
РАДІСНИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
— бажає —
УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ ВЗУТТЯ
ГОВЕРЛЯ
HOWERLA SHOES
203 Springfield Avenue, Newark, N. J.
MArket 3-6248

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Приятелям і Покупцям
шле
С. БУДЖАК
CUSTOM BUILT LIVING ROOM FURNITURE and SLIP COVERS
170-12 Jamaica Avenue, Jamaica, N. Y.
Tel. JAmaica 3-6119

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажають
Приятелям, Знайомим і Покупцям
MR. & MRS.
NICHOLAS HLADUN
166 AVENUE B, NEW YORK CITY
Tel.: CAnal 8-5590

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

Досвідчені
"HAM BONERS"
Голоситись до
JOHN ENGELHORN & SON
18 Avenue "L" Newark, N. J.
або телефонувати
MArket 4-0720

МЕХАНІКИ ДО АВТ
Стала праця з найкращими умовинами праці. Відповідальні з добрим знанням продукції Chrysler'a. Правдива добра нагода праці в давно існуючій фірмі. Голос до George Roark. Tennant Robinson, 454 Valley St. So. Orange, N. J. SO 3-1600.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

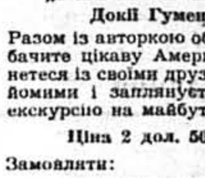
МЕДСЕСТРА R.N.
наглядач —
на нічну зміну.
Також L.P.'s
Всі зміни.
Телеф.: Mrs. Teller
SE 4-8280

МЕДСЕСТРИ
Мусять мати дозвіл
(New York State License)
Рекомендації.
Телеф. вечор. 7-9
White Plains 6-4495

КНИЖКИ

ВИЙШЛА З ДРУКУ
В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА
Істор. повість з часів першої світової війни.
349 сторін, розмір 9x6.
Ціна 2 дол. 50 ц. з пересил.
Більші замовлення з опустом по угоді. Оплата чеками не буде прийнята. Замовляти у:
ALEXANDER LUHOWY
9614 - 106 A Ave.
Edmonton, Alta., Canada
70 комплектів журналу
УКРАЇНСЬКА РОДИНА,
випродується по 1. дол.

„БАГАТО НЕБА"
Докії Гуменної
Разом із авторкою об'їдете й побачите цікаву Америку, зустрінетеся із своїми друзями та знайомими і запляннуєте розкішну екскурсію на майбутній рік.
Ціна 2 дол. 50 цен.
Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Перероблені
МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ
англійські, ціна $25.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові прилади. Потрібно аґентів.
ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6—7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Балтімор, Меріленд

Засновано новий відділ ОДВУ

Рік 1954 у нашій історії можна б назвати роком ювілеїв. В тому році сповнилось 300 років з дня договору гетьмана Богдана Хмельницького з москалями, 25 років від заснування Організації Українських Націоналістів, стільки ж від заснування, у ЗДА, Організації Державного Відродження України. Українська громадськість відзначала роковини тих подій відповідно до своїх сил і спроможностей. Не осталась позаду і громада в Балтімор, Мд.

Для вшанування 25-літнього ювілею ОДВУ, покликано тут до життя Ініціятивний Комітет, що взяв на себе обов'язки повести в тому напрямі підготовчу роботу. В Ініціятивному Комітеті усі були згідні в тому, що найкращим вшануванням буде віднова, зглядно заснування Відділу ОДВУ у Балтіморі, Мд.

В тому напрямі ведена праця увінчалась успіхом в дні 26 березня 1955 року. З рамени ЦУ ОДВУ відбулось тоді в Балтіморі віче. Промовляв на ньому п. Ярослав Гайвас, член ЦУ ОДВУ та член Політичної Ради Українського Конґресового Комітету. Говорив на тему: „Наші сили — наші завдання". На вступі, прелеґент широко представив ті зміни, що заіснували сьогодні в науці, політиці та укладі суспільних сил. На тому тлі вивів український світ, що на його думку, складається з трьох основних елементів: Основного і вирішного краю, політичної еміґрації та поселенців у ЗДА, Канаді і т. д. Докладно говорив про спроможності кожного зокрема. Край у нових умовинах веде жорстоку боротьбу. Від цієї боротьби залежить майбутнє народу. Політична еміґрація, при найсприятливіших умовинах, може краєві тільки допомагати. Обов'язком поселенців є творення глибокого запілля і міцних баз воюючій Україні.

Хто бореться, твердо стоїть за своє і працює — той перемагає! Переможе і Україна!...

В дискусії над доповіддю забирали слово: пп. П. Талан, Сеньків, О. Захарків та А. Траска. Усі дискутанти однозгідні були в твердженні, що в доповіді не було нічого такого, з чим не можна було б погодитись. З черги забрав слово п. А. Шекерик, організаційний референт ОДВУ. Представив сучасне, виняткове і грізне положення українського народу, говорив про його небезпечне майбутнє. Закликав до зорганізованости.

На його заклик відгукнулось дев'тнадцять осіб, що негайно зголосили своє приступлення до ОДВУ. Того ж дня відбуто Установчі Загальні Збори, на котрих вибрано слідуючу управу Відділу ОДВУ в Болтіморі: Романовський Володимир, голова; Булавка Анатоль, заст. голови; Войтович Петро, секретар; Хархаліс Остап, скарбник, Ящук Анна, реф. жіноцтва; Подоляк Лев, орг. референт.

До Контрольної Комісії ввійшли: Талан Павло, Пісецький Данило, Дерій Омелян.

Особовий склад Управи є запорукою, що новозаснований Відділ ОДВУ в короткому часі стане одною з діяльних клітин нашого зорганізованого життя.

П-вич.

Бруклин, Н. Й.

Свято в честь Шевченка.

Несподівана смерть диригента хору, проф. Миколи Кокольського, зробила вилім у підготові до святкування пам'яті Шевченка в нашій Свято-Миколаївській громаді. Не зважаючи на перешкоди, свято випало задовільно, дякуючи старанням комітету місцевих товариств. Відкриваючи скромний концерт у неділю 3 квітня, інж. Р. Баранський подав до відома необхідні зміни в програмі, яка охопила виступи Хору Українських Пластунів під керівництвом п. Богдана Ковалика з Ню Йорку в 1-ій частині з „Заповітом", у другій з „композиціями Воробкевича — „Задзвенімо", Гнатяка — „Вже більше літ двісті" і Третяка — „Там на горі".

Деклямації місцевих школярів Христі Баранської, Романа Перога і Россела Кудлака, по українськи і по англійськи з творів Шевченка, були завершені рецитацією студ. унів. Христі Макарушки, вірша Черкасенка „Величній пам'яті Пророка".

Святочну промову, із спеціяльним підкресленням ролі жінки в Шевченковій поезії, виголосила серед напруженої уваги слухачів Марія Демидчук, головна радна УНС. Співом гимну „Ще не вмерла Україна" всією публікою разом з хором закінчено традиційні вже в тутешній громаді поминки в честь Тараса. (С.)

УКРАЇНСЬКІ ЯГІЛКИ НА ТЕЛЕВІЗІЇ!

Шкільні діти Недільної Школи Церкви св. Ап. Андрея Первозванного в Олифанті, Па, під проводом о. Дмитра Савки виведуть на телевізії УКРАЇНСЬКІ ЯГІЛКИ у Світлий Понеділок, дня 18 квітня 1955 р. від год. 7:30—8-ої вечором — зо станції WTVU, channel 73, Scranton, Pa. В програмі бере теж участь мандоліновий квартет сестер Шопеїв з Олифанту. При фортепіяні проф. Лев Сорочинський і Анна Шопей.

ВИКЛАД ПРО УКРАЇНУ В НІМ. РАДІО

Дня 5 квітня ц. р. баварське радіо передало виклад Дмитра Андрієвського на тему „Совєти і Україна". Автор подав загальні відомості про Україну, відзначивши моменти, які в'язали її в минулому з Німеччиною. Докладніше автор спинився на боротьбі України за незалежність, на війні проти червоної Москви та на умовах життя під Совєтами. Згадуючи про події другої світової війни, доповідач зазначив, що українці сподівались від Німеччини підтримки в своїй визвольній боротьбі, проте політика Гітлера зруйнувала ті надії та викликала великий спротив населення, що так фатально для Німеччини відбився на наслідках війни. На закінчення автор ствердив, що український нарід невпинно прямує до своєї мети і всі спроби большевицької Москви не відвернуть його від завдання відновити Незалежну Українську Народну Республіку.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в домі культурної людини.

Зі Спорту

„ТРИЗУБ" (Филаделфія) — „УКРАЇНА" (Мотреал) 3:1 (1:1)

Филаделфія, 9. квітня. — Минула субота на довго залишиться в пам'яті филаделфійської української громади. Приїзд гостей-футболістів з далекого Монтреалу — Канада перетворився в величаву маніфестацію.

Перед початком змагань відбулося офіційне відкриття. По відіграні національних гимнів — американського і українського, голова проводу „Тризуб" Р. Савчак привітав гостей від Товариства. Опісля гостей вітали від поодиноких організацій і установ: д-р Волод. Галан, п. Ферро, майор Дармограй, д-р Ценко Микола, д-р Бернадин Я., п. Головінський І., п. Полиев, як теж відчитано привіт від голови СУАСТ, проф. Жарського.

Дружини виступали до змагань в такому складі: С. Т. „Україна": Макайлей, Лівак, Гулівський, Королюс, Грицин, Полонський, Роман, Пилат, Полінський, Мурій, Шило, Безлюк, Бачинський і Мартін.

„Тризуб": Аннюк, Варварук, Волянюк, Королик, Герльовський, Марчук, Гарасим, Сеник, Світенко, Ярименко І, Фрайманіс, Яраменко II, Черинвський, д-р Павлічка, Гардалєс, Прунько, Чижович.

Першим копом д-р Вол. Галан започаткував змагання. — Тризуб, граючи проти вітру, накидає сильне темпо і легко пробивається під ворота гостей, але Світенко стрілом на міліметри минає ворота. Вільний, битий Гарасимом, мало не приносить воріт. Гості рівнож не лишаються по заду: при допомозі вітру, підступають під ворота „Тризуба", але воротар Аннюк та оборона є все на місці. Гарна комбінація „України" в 10 хв. приносить їм стрілені перші ворота Шилом. Зауважується, що гості мають легку перевагу. Одначе це так довго не триває. Господарі, здаючи собі справу, що змагання ведуться про престіж Филаделфії, грають краще, ліпше комбінуючи, подаючи від ноги до ноги і 31 хвилина приносить їм вирівняння зі стрілу Фрайманіса. Одні і другі стараються здобути ініціятиву, але м'яч, як на злість, минає ціль. Стріли Чижовича, Світенка, Чернявського чи Фрайманіса не приносять жадної зміни. Навіть Гарасим, специяліст від биття вільних, не може нічого вдіяти. Хоч при кінці гри „Тризуб" має легку перевагу, то таки перша півгра кінчається нерішеною.

Друга півгра починається великим наступом Тризубівців. — Прекрасні заграння нападу і співпраця помочі допомагає легко пробиватися до воріт гостей. В тому часі воротар має поле до попису. У 18 хв. прекрасним стрілом Фрайманіс підносить вислід до 2:1. Це були найкращі ворота дня. Зауважується в цьому часі гостру гру з боку „Тризуба", та частинно і гостей. Швидке темпо переносить м'яч від одних до других воріт. Деякі фавлі „Тризуба" не бачить суддя. Гарна гра обох дружин тримає в напруженні широкозібрану масу глядачів. Господарі, маючи більше з гри, гарно комбінують і з такої комбінації падуть перші ворота, — стрілені Світенком. Перед кінцем гри напасник гостей пробивається під ворота „Тризуба", але Гарасим і Волянюк, при зударі з ним, відбивають м'яч. — Виглядало це на фавль Гарасима, але суддя на це не реаґує. Непотрібно пристосовує „Тризуб" гостру гру, не зважаючи на це, що має до діла з українською дружиною, і що ці змагання є товариські, а не за якісь там точки. Публіка частими вигуками реаґує на гостру гру „Тризуба", як також на м'якість судді п. Рознера, який часто не бачив фавлів. Правда, швидке темпо утруднювало судді спостерігати усі промахи змагунів, але більш корисною була б гра фер, так для глядачів, як також для самих змагунів.

Оцінюючи гру обох дружин, треба признати, що дружиною кращою був „Тризуб". Кондиція, старт до м'яча, ну, і зіграність давали перевагу над противником. Непотрібні часті зміни змагунів унеможливлювали продуктивнішу гру і витворювали між змагунами непотрібне замішання. На таких репрезентаційних змаганнях треба уникати частих змін, а використовувати зміни лише в міру необхідности.

Гості списалися не зле. Брак зіграння, а за тим брак стрільців, кидались в очі. Частинно зауважувалось перевтому по далекій дорозі. Видно у них було завзятість і волю перемоги. — Перша півгра була цікавішою і давала більш емоції глядачам. Друга півгра зате принесла більше гострої гри, навіть з обох сторін. В кожному випадку, гості, по зимовій перерві, зарепрезентували себе не согірше а по відбутту тренінґів напевно в своїй „хаті" відграють поважну ролю, і „Тризубові" в дн 1 вересня ц. р. в себе дома покажуть, як грається футбол.

По змаганнях відбулося прийняття для змагунів і запрошених гостей в Веслярському Клюбі. В дружній атмосфері попрощали „наші" „наших" та побажали їм якнайкращих успіхів. До побачення в Монтреалі — прощали гостей змагуни „Тризуба".

П. К.

УСК „СІЧ", Елизабет — С. Т. „Україна Монтреал 2:0 (1:0)
ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

С. Т. „Україна": МекКол, Мартин, Грицин, Королюс, Гупалівський, Полонський, Бачинський, Мураліш, Вратан, Пилат, Палінський, Мурій, Шило, Безпалок, Лівак.

УСК „СІЧ": Кулішенко, Папкевич, Лютак, Маланчук, Олинець, Клоків, Столяренко, Вітюк, Сантон, Сохан, Федишин, Ю. Голюка, Маркусь, О. Голюка, Понось, Павлюк, Гевко.

Ворота стрілили: Федишин — (26 хв.), Сантос (57 хв.).

Глядачів біля 1,300.

Елизабет, 10. квітня. — Монтреальські гості втомлені подорожжю, звели з Січовиками завзятий, але джентелменський змаг під проміннями несподівано теплого весняного сонця. — Незвичайна в цю пору температура причинилась до сповільнення темпа гри. В додатку, — некорисно для гостей, довгі старання „Січі" спровадити „Україну" на ці відплатні змагання увінчались успіхом щойно в час, коли наші канадійці після осіннього сезону мали за собою тільки тренінґи в залі, бо сніги в Канаді не дозволили їм досі вийти на зелену мураву. Знову „Січ" все ще не осягнула своєї звичайної доброї форми. (Брак стрілів по воротах).

Все це в сумі дало зустріч, яка поземом гри може не відповідала, свому значенню, але яку все таки треба записати на рахунок успіхів нашого спортового життя. Приклад „Січі" — („Тризубові" відступила „Січ" перші змагання „України" в суботу у Филаделфії) доказує, що таке відважне та рисковне на наші матеріяльні умовини потягнення її проводу дало повний моральний та матеріяльний успіх.

Змагання попередили привіти голови „Січі" ред. Я. Зарембп від господарів, та заступника голови СУАСТ Євгена Геца. — Виміна пам'яток цих змагань та вручення квітів гостям притягнули до уставлених на середині грища команд хмару фотографів бажаючих увіковічнити картини цієї історичної події.

Після змагань відбулось у залі У. Н. Дому прийняття „Січі" для канадійських гостей та представників українських і американських організацій. В дружній атмосфері підкріплялися монтреальці в далеку дорогу домів, вислухуючи при цьому привітання секретаря Ліги Стейту В. Раша (по-англійськи), та приязних, теплих слів признання і заохоти до дальшої спортової діяльности Головного Касира Українського Народного Союзу Романа Слободяна.

На наступну неділю „Січ" грає відплатні змагання за першенство Ліґи Стейту з Антрну на їхньому грищі — Hawthorne Field, в East Newark.

В. С.

MISCELLANEOUS

R. DRZALA
77 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Накривала на меблі, драперії, оббивання меблів, тапіцерування та направи.
GR. 7-1800

Принесіть це оголошення — одержите даром клей. Стінний папір — тапети 29¢ до 59¢ звій 55 ліній розріз. Даром викінчення. Kentile (Special). На складі всі кольори. Ніхто не продає дешевше від нас. Ozone Paint Co., 96-08 Liberty Ave., Ozone Park. — VI 8-5600. — Відкрито 9-9.

BUSINESS OPPORTUNITY

CANDY — LUNCHEONETTE
Повне влаштування. Виз. положення, напроти школи і церкви. Parchester околиця Bronx. Помір. рент, довгий винайм $700 тижнево, легко побільшити. Власник продає по дуже умір. ціні — добрі умовини.
Телеф. власника TA 3-9504

Luncheonette — Ice Cream Parlor
Повне влаштування. Добре положення, близ. військової бази і крамниць. Відкрите вікно. $50 місяч. рент. Винайм на 2 роки. Можна поліпшити умов. життя. Власник продає по дуже умір. ціні. Зайдіть до власника: 275 — 58 St., Brooklyn. — GE 9-9624

НАПРАВИ

ROOFING & REPAIRS
АЗБЕСТОВІ й асфальтові дахи, покр. метал. аркушами, направи на гарячо й зимно. Покривання гарячим асфальтом. Дах приб. $50. Вся праця гарантована. DU-Well Roofing.
MI. 2-5195 — MI. 2-0107

КОСМЕТИКА

КОСМЕТИКА
До набуття різні креми; від плям, веснянок, прищів, затовщення, вугрів та на загальну поправу цери.
M. MALA
3510 W. Evergreen Ave.
Chicago 51, Ill.
Заступництво на Ню Йорк й околицю:
Фірма "ARKA"
48 E. 7th St., New York City
Тел.: GRamercy 3-3550

Johnson's Bakery
OR 3-1529
ГАРНЕ РІЗНОРОДНЕ ПЕЧИВО
Все печеться на місці з найліпшого і вибраного матеріялу.
Торти, часві тісточка, струдлі
(Vortex)
Ви можете замовляти
СВІЖІ ТОРТИ
просто з печі.
СОЛІДНА ОБСЛУГА.
Говоримо по-українськи.
62 FIRST AVENUE
NEW YORK CITY

КАРТКИ НА РІЗНІ НАГОДИ
в українському стилі.
12 штук за $1.00.
Висилаємо за попереднім вадісланням належитости
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

REAL ESTATE

JAMAICA — HILLCREST
½ бл. до „express subway." Вел. бонгало, 3 лазнички, підвал, ґараж, газ, паров. огрівання, прекрасн. город. мідяні сітки, охор. вікна, венец. заслони. Місяч. прихід $80. Збудов. в стилі. Влиз. всіх удогіднень і церков. Ціна $19,900. Зайдіть до власн.: 87-19 — 168 Street, or. phone: JA 6-5909.

Rockaway Park — Ocean Beach
Наріжний 2-род. дім. 12 кімнат, підвал, 3 лазнички, олив. огрівання, особливості. Площа 60x100. Відповід. для професіоналів. Мешк. дільниця. Влиз. шкіл, склепів і комунікацій. $27,000. 117-03 Rockaway Park Blvd. BE 5-9309.

LAURELTON. — Колон. 7-кімн. "frame" дім (3 спальні, осібно спальня на піддашші). Викінчений підвал, ґараж на 2 авта, килими від стіни до стіни, комінок на дерево й багато особливостей. 60x100 площа. В околиці шкіл, склепів, церков. $21,000.
Телеф. власника: LA 7-0103

East Meadow — Lakeville Estates
6 кімнат. ранча. Підвал., олив. огрівання, сітки, охоронні вікна, венец. заслони, холодільник, маш. до прання, багато особливостей. Город, огорожа. Досконале положення. Всі удогіднення. $15,800. 359 Cedar Lane, або телеф. до власника IV 9-9089

AMITYVILLE RANCH HOUSE
Мур. 2½-річ. дім з Tennessee Stone Front. Приблизно на 1 акр. землі. 7 кімнат, 2½ лазнички, екстра сталеві туші. Вітальня 20x18. Великі спальні. Ціла ках. кухня. Килими. Холодільня, пов. підвал. Гараж на 2 авта.
Sterling 3-3372 or Amityville 4-1817

3 FAMILY FRAME
3-4-3 кімн. мешк. Один апартмент вільний. Олив. огрівання. $12,500. — 2 род. Stucco Bronx. 4 ґаражі $21,000. Потрібно мало готівки). Anna Small, 277 Warburton Ave., Yonkers, N. Y.
Phone YOnkers 5-5311

JACKSON HEIGHTS
5-місячний, чудовий 2 род. дім (2—5 кімнатні апарт.), добрий прихід з 3 кімн. винаймленого апарт. Огрівання на гар. воду, 2 ґаражі. Чудовий вид. Вл. всіх удогіднень. Тільки $33,000.
RA 8-9022
або по 7. P.M. IL 7-9185

JAMAICA ESTATES NORTH
Досконале положення 13 ft. бетоновий басейн, стилеве влаштування, 7 кімнат, 3 спальні, (2 air conditioned) 1½ лазнички, електр. кухня, всі вигоди, вітальня в зеркалах, килими, огор., їдальня, патіо, викінч. підвал, бічний вхід від голю. Город, $25,000.
Телеф. власника FL 9-0943

НА ПРОДАЖ ФАРМИ,
гарні і дешеві, гарна околиця серед новоприбулих українців. Хто бажає купити фарму, пишіть по інформації на адресу: (можна писати по-українськи)
ALLIED REALTY SALES,
Neillsville, Wisconsin.

Вже появилося нове видання на
МІШАНІ ХОРИ
СЕЛО
слова Т. Шевченка
муз. О. Залеського
ЦІНА 50¢
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

НА ВЕСНЯНУ ПОГОДУ!
Прекрасні футряні накидки (Stoles)
Жакети.
Найновіші фасони
Найкращі матеріяли

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА РОБІТНЯ
НОВІ ФУТРА
ПЕРЕМОДЕЛЮВАННЯ
ТА НАПРАВА ФУТЕР
Приймаємо футра на переховування — Fur Storage.
Roman Kussoff
1420 Avenue of Americas
New York, N. Y.
Between 58 & 59th Sts.
PLaza 9-4238

Виповняємо
Income Tax
Пересилаємо під повною гарантією
ГРОШІ ДО КРАЮ
та до всіх інших країв.
Продаємо різні бизнеси, доми, фарми і т. п.
Полагоджуємо нотаріяльні справи.
Виповняємо всякі аплікації.
BARTKIW & MARTINEC AGENCY
309 East 14th Street
New York 3, N. Y.
Tel. GRamercy 7-4550.
• Notary Public •

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 42, повідомляє своїх членів, що місячні збори (з огляду на Великодні Свята) не відбудуться в неділю, 17-го квітня, а перенесено на суботу 23-го квітня, о год. 7-ій веч., в УНДомі, 237 Говп Еве. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір делеґатів на VI Конґрес УККА і більше важних справ, які треба полагодити. Вкладки треба платити щомісяця. Приведіть зі собою нових членів, щоби їх вписати до УНСоюзу. — В. Маруцак, рек. секр.

Ол. Неприцький-Грановський:
ІСКРИ ВІРИ
Поезії, том 5
Ціна $1.50.
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City 3, N. J.

ДО УКРАЇНЦІВ СТАРОЇ І НОВОЇ ЕМІҐРАЦІЇ!

Одинокий представник найкращих швайцарських годинників „ОМЕҐА" в самому серці української громади на півночі поручає найновіший модель „ОМЕҐА АВТОМАТІК" годинник, що самий накручається.
Ціна від $71.50 і вище.
Великий вибір гарних 14-каратових виробів з золота і срібла на дарунки з різних нагод. Ми тішимося вже 39 років великою українською клієнтелею не лише в Шикаґо, але й висилаємо по всій Америці на C. O. D. замовлення. Ґарантуємо і звертаємо гроші, якщо нема 100% задоволення. Догідні сплати без відсотків. Говоримо по-українськи! Приходьте, телефонуйте, замовляйте поштою:
M. J. HARRIS JEWELER,
1949 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.
Tel. Seleey 3-5753

HANUSEY MUSIC CO.
244 WEST GIRARD AVE. PHILA. 23, PA.
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ПЛАТІВОК В АМЕРИЦІ
Найкращі патефони — найліпших марок.
Відчинено щоденно від 9:30 рано до 9. вечора.

Об'єднання Мистців Українців в Америці
—: влаштовує :—
у всіх залях Літер.-Мистецького Клюбу в Ню Йорку
ТРЕТЮ ВИСТАВКУ
МАЛЯРСТВА, ҐРАФІКИ І СКУЛЬПТУРИ
Участь беруть 37 мистців.
Відкриття виставки у неділю, 17-го квітня
о год. 12-ій вполудне
Виставка буде відкрита ТІЛЬКИ по СУБОТАМ І НЕДІЛЯМ до 14-го ТРАВНЯ включно.

ВЕЛИКОДНІ ПОБАЖАННЯ

від нового продавця
DeSoto-Plymouth on the East Side
Gracie Square Motors, Inc.
1155 — 1st Avenue
(corner 63rd St.)
New York City
Tel. TE 2-8585
Великий вибір нових і уживаних авт. Всі можливості сплати. Малий завдаток.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Друзям, Знайомим і Приятелям
бажають
М. В. ЮРКЕВИЧІ з Дітьми
565 Bergen St., Newark, N. J.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажають
всім Знайомим
ДЕРЕШІ, ШИПАЙЛИ
І КОЗАКИ.

Рідні, Приятелям і Знайомим
бажає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Д-р Василь ВЕРЕШ

Дорогій Рідні та Знайомим
сердечні привітання та
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
засилають
Ярослава і Ярослав
БУКАЧЕВСЬКІ, Bronx, N. Y.

З надходячим Великим Днем Воскресення Христа
Рідним, Приятелям і Знайомим
ЩАСЛИВИХ СВЯТ
— бажає —
Д-р ЗЕНОН КАРАТНИЦЬКИЙ

Приятелям та Знайомим зі Золочева, Львова й Скільщини та колишнім Мешканцям таборів Мунстерляґер, Еррель та Райне-Дамлюп
ВЕЛИКОДНІЙ ПРИВІТ
— пересилає —
СТЕПАН БУК
1037 North Francisco Avenue Chicago 22, Illinois

Вийшла з друку і поступила у продаж книга
„СПОГАДИ" ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА
видатного громадського діяча і мецената української науки і культури (1861-1929).
В цій книзі читач знайде дуже багато цінних матеріялів, поданих у цікавій і легкій для читання формі про український національний рух та з життя українського суспільства.
Книга має 504 ст. Ціна $3.50
Набувати в українських книгарнях і в УВАН у США.
Замовлення надсилати на адресу:
THE UKRAINIAN ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN THE U.S., INC.
11½ West 26th Street, New York 10, N. Y.

Нова книжка гумориста
ІВАНА КЕРНИЦЬКОГО
Перелетні Птахи
Оповідає про веселі пригоди мандрівників, що з України дочимчикували до Америки.
Ціна $1.50.
Замовляти в „Свободі".
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

ФОРТЕПІЯНОВИЙ КОНЦЕРТ
18-ЛІТНЬОЇ
ХРИСТІ ЧВАРТАЦЬКОЇ
учениці проф. Пелевського
відбудеться
в TAWN HALL, 113-123 W., 43rd St., New York City
В СУБОТУ, ДНЯ 23. КВІТНЯ
о год. 2:30 P.M.
Recital Management: Columbia Artists Management, Inc.

Появилася НОВА КНИЖКА В-ва „Батьківщина" в Дітройті
„ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ"
Волод. Радзикевича
Том І. (Давня і середня доба.)
Сторін 130. Ціна: $1.50
Томи II. і III. друкуються. (Їхня ціна по $1.50 кожний).
Школи й Курси Українознавства при гуртових замовленнях одержують опуст. — Замовляти:
UKRAINSKA KNYHARNIA
19157 Wexford Street, Detroit 34, Mich., U.S.A.

УВАГА! УВАГА!
Филаделфія, Честер, Трентон, Нюарк, Ню Йорк та околиці.
ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ, БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ І. УД УНА І ТОВАРИСТВО Б. ВОЯКІВ УПА
Відділи та Станиця у Филаделфії
— влаштовують —
В СУБОТУ, 30-го КВІТНЯ 1955 Р.
в репрезентативних балевих залях міста Филаделфії
Town Hall
НА РОЗІ ВУЛИЦЬ БРОД і РАЙС.
ВЕЛИКІ ВОЯЦЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ
на які щиро запрошують все Українське Громадянство та всю вояцьку родину.
Забаву вестимуть панове: Осип Головацький і Мирослав Прончак. — Багата і цікава програма вечора. — Вибір Королеви Весни. — До танку гратиме відома джезова оркестра В. БОСОГО в складі 10 музик. — Власний і знаменитий буфет в заряді Вп. Пань.
ПОЧАТОК О ГОД. 8:30. — ВСТУП $2.50. ПОБАЖАНИЙ СТРІЙ ТЕМНИЙ.
Оркестра гратиме до ранку. Забавовий Комітет.

Христос Воскрес

З нагоди Свят
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
шлемо Всій Нашій Рідні та Знайомим
наші найщиріші побажання
Іванна й Ярослав КЛИМ з Донею

Вп. Професорів і Товаришів - абсольвентів Академічної Гімназії у Львові з 1935 р.,
вітаємо з ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
і пригадуємо, що цього року минає 20 років від нашої матури.
В справі відзначення тої події прохаємо відгукнутися на адресу:
R. Zaluckyj, 3307 W. Potomac Ave., Chicago 51, Illinois.
Іван ДАЧИШИН, Роман ЗАЛУЦЬКИЙ.

З ВОСКРЕСЕННЯМ
ХРИСТОВИМ
складаємо
наші найщиріші побажання
Їх Ексц. Архиєпископові
Д-р І. Бучкові,
Головній і Красвій Управам,
всім Членам Станиці та всім к. Воякам 1 УД розкиненим по цілому світі — діждатися
ВЕЛИЧНЬОГО
ВОСКРЕСЕННЯ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
СТАНИЦЯ БРАТСТВА
к. ВОЯКІВ 1 УД
в Шікаго.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
своїм Акціонерам, Гостям
та Симпатикам
— бажає —
Управа „ЧЕРЧЕ"

Рідним і Знайомим та всім
Вельмишановним моїм Клієнтам
найсердечніші побажання
з ВОСКРЕСЕННЯМ
ХРИСТОВИМ
Микола АНАСТАЗІЄВСЬКИЙ
з родиною.

З надходячими Святами
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
пересилають
своїй ближчій і дальшій Рідні
своїм Приятелям і Знайомим
щирі побажання всього
найкращого!
КРУШЕЛЬНИЦЬКІ—
НИКИФОРЯКИ з Ню Йорку.

Рідні, Приятелям і Знайомим
бажаємо
РАДІСНИХ і ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Д-р Ілля, Стефанія, Юрко і
Орися КАРАПІНКИ
163 — 19 Ave., Irvington, N. J.

В день
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Всім Кревним, Друзям
і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає
Іван ГНІДЬ з Родиною.

З нагоди Світлого Празника
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажаємо Рідним, Приятелям і
Знайомим щасливих Свят.
Лідія, Леонтій і Любомир
КРУШЕЛЬНИЦЬКІ
Стефанія і Сильвестер
КАРАТНИЦЬКІ,
Ню Йорк.

Веселих та Щасливих Свят
Світлого
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
засилаємо всім Рідним та
Знайомим
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Галина і Никола ЗАХАРКІВ
145-48 — 107 Ave., Jamaica, N. Y.

Рідні, Знайомим і Приятелям
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажають
ЛУКІВ
Іван, Стефанія, Ігор, Олег,
535 So. 12th St., Newark, N. J.

Веселих і Щасливих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Друзям і Знайомим
бажають
Інж. Іван В. і Дарія Л.
ТУРЯНСЬКІ

Рідні, Друзям і Знайомим
з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
найщиріші побажання
шлють
Євген, Стефа, Ірена і Марта
ГУТОВИЧІ
204 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

Веселих і Щасливих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Друзям і Знайомим
бажають
Адріян і Люба
ЛАПИЧАКИ

З ВОСКРЕСЕННЯМ
ХРИСТОВИМ
найщиріші побажання передає
Родині, Друзям та Знайомим
Наталія ЗАВАДСЬКА
СТЕФАНІВ
з дітьми

Рідні, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Дарія, Антін, Ірена, Юрій
ХУХРИ,
Тетяна і Юрій ПАШ

Приятелям і Знайомим
— бажаю —
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Христина СТЕФАНОВИЧ
1017 Park Ave.,
Minneapolis 4, Minn.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Друзям і Знайомим
— бажає —
Ярослав ГУСАР з Родиною
608 W. Amboy Avenue,
Metuchen, N. J.

Родині, Приятелям і Знайомим
з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
всього найкращого бажають
Е. С. ФЕРЕНЦЕВИЧІ
з дітьми і внуками
265 Liberty Ave., Jersey City 7, N.J.

Дорогим Батькам, всій Рідні,
Приятелям та Знайомим з
ВОСКРЕСІННЯМ
ХРИСТОВИМ
всього добра бажають
Д-р Любомир, Ірена і Христина
БОРОДАЙКИ,
Монтреал, Канада.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Приятелям і Знайомим
— бажають —
Юліян і Марія САВЧАКИ
з дітьми.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Приятелям і Знайомим
— бажає —
Інж. Михайло БУДНИК
So. Norwalk, Connecticut

Рідні та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажають —
Остап і Лідія КУЗИКИ
Пасейк (Passaic, N. J.)

З Світлим Празником
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Пересилаємо Всім Рідним,
Приятелям і Знайомим
наші щирі побажання
ЯХТОРОВИЧІ
Шикаго.

З нагоди
ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ
найщиріші побажання всього
найкращого своїм Рідним, Приятелям, Знайомим і всім українцям, розкиненим по всіх частинах світу, пересилають:
Д-р Іван ГУРКО з дружиною
1027 Auburn Ave., Cleveland, O.
U.S.A.

Приятелям і Знайомим
Великодний привіт
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Інж. Володимир
БІЛИНСЬКИЙ

З нагоди Світлого Празника
ВЕЛИКОДНЯ
— радісне —
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Рідні, Приятелям і Знайомим
— шлють —
Марія і Володимир БАРАГУРИ
в Ню Йорку.

Радісним привітом
„ХРИСТОС ВОСКРЕС"
— вітаємо —
Рідню, Приятелів та Знайомих
та бажаємо
ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
Христя, Юрко, Ірочка та
Мартуся НАВРОЦЬКІ.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідним і Приятелям
бажають
Марія і Олександер ХАРКІВ
121 Second St., Trenton, N. J.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Веселих та Щасливих Свят
Всім Рідним,
Друзям і Знайомим
бажають
Теофіль і Марія ОСТАПЮКИ
36 Gate St., Poughkeepsie, N. Y.

З нагоди
ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ,
Приятелям, Знайомим і співробітникам у громадсько-організ. праці,
найкращі побажання щиро
складає
Юліян РЕВАЙ.

Рідні, Приятелям і Знайомим
з Празником
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажають
Веселих і Щасливих Свят
Степанія, Ярослав і Зірка
БЕРНАДИНИ
1700 N. Franklin, Phila. 22, Pa.

Рідним, Кревним, Друзям
і Приятелям в цілому світі з
ВОСКРЕСЕННЯМ
ХРИСТОВИМ
найщиріші побажання
засилають
Євген і Ярослав
КОЛЯНКОВСЬКІ
Монтреал, Канада.

БОЛЕН ХОЧЕ КРАЩИХ КОНТАКТІВ З СОВЄТАМИ

Москва. — Американський амбасадор в Москві, Чарлз Болен, стрінувшись з новим совєтським прем'єром маршалом Булганіном під час прийняття в Москві, виданого на честь австрійської делеґації, звернувся до Булґаніна з суґестією, щоб закордонні дипломати могли втримувати з совєтськими міністрами „кращі контакти". Від таких частіших і легших, як тепер, зустрічей західніх амбасадорів із совєтськими достойниками можна б — на думку Болена — сподіватися покращання взаємин між західніми державами й СССР. Булґанінові ніби сподобалася ця думка і він обіцяв поговорити про це з Молотовим. Болен скаржився, що він, стрінувшись з попередником Булґаніна, Маленковим, 7 листопада мин. року, теж на принагідному куртуазійному бенкеті, ніби „договорився" про такі „ближчі контакти", але нічого з того не вийшло. Закордонні дипломати в Москві пояснюють собі тодішню невдачу ініціятиви Болена тим, що саме тоді йшла вже внутрі совєтської верхівки боротьба, яка закінчилась 8 лютого ц. р. викиненням Маленкова з його прем'єрства. Болен збирається поїхати весною на південний Сибір і до Казахстану, щоб подивитися на нові тамошні радгоспи, що постають на „освоюваних" землях. Совєтський уряд дав уже згоду Боленові на таку подорож. Американський амбасадор і інші закордонні амбасадори в Москві нібито оптимістично дивляться на дальший розвиток взаємин з Совєтами, заскочені „надзвичайно сердечним" прийняттям, що його совєтський уряд приготовив австрійській делеґації, та добрими виглядами, що переговори в справі „державного договору" для Австрії закінчаться успішно.

Конґрес почав переслухання в справі звільнення Корсі

Вашинґтон. — Голова Сенатської Правничої Підкомісії сенатор Вільям Ланґер повідомив, що його підкомісія вестиме „повні, докладні і далекосяглі" переслухання в справі звільнення державним секретарем Джаном Фостером Доллесом Едварда Дж. Корсі, який від 10 січня до 10 квітня працював в характері дорадника для справ втікачів в державному департаменті. Сенатор Ланґер заявив, що він покличе на свідка Доллеса, бо хоче знати, чому звільнено Корсі, і чи закон про нових іміґрантів із 1953 року здійснюється з успіхом, як це твердить Доллес, чи цей закон саботується, як заявив Корсі. Ця країна повинна знати, чи Корсі дійсно хотів надуживати свого становища, як каже Доллес, чи Доллес звільнив Корсі тому, щоб для політичних цілей здобути прихильність конґресмена Френсіса Волтера. Республіканський конґресмен Б. Кітінґ заявив, що справа звільнення Корсі — це „дуже серйозна справа", і Конґрес повинен знати, що за нею криється. Також і голова Правничої Комісії в Палаті Репрезентантів конґресмен Еменюел Селлер домагається переслухання в справі звільнення Корсі. Селлер постійно критикував адміністратора нового іміґраційного закону Скотта МекЛавда, проти якого гостро виступив і Корсі, заявляючи, що МекЛавд саботує здійснювання цього закону, і тому таке мале число нових іміґрантів могло досі прибути до ЗДА. Напочатку Сенатська Правнича Підкомісія впродовж двох годин переслухувала на закритому засіданні МекЛавда.

Президент закликає кадетів бути апостолами миру

Чарлзтон, Південна Кароляйна. — Президент Айзенгавер прибув до однієї з найстарших американських військових шкіл Сітедел в Чарлзтоні, якої президентом є ґенерал Марк В. Кларк. Президент виголосив промову до кадетів цієї школи, закликаючи їх до того, щоб приготовлялися „бути головними апостолами миру". „Тепер, казав президент Айзенгавер, молодець, який має виконувати свій обов'язок в військовій службі, мусить насамперед визчати все те, що є прикметне людині". „Якщо ви маєте бути передовими апостолами миру, ви мусите пробувати розуміти інших людей. Ви мусите пізнати серце Америки і як те серце перещепити іншим народам. Президент відвідав академію Сітедел, бо його запросили туди, щоб надати йому почесний докторат прав. З Чарлзтону Айзенгавер відлетів до Оґести, Джорджія, де плянує перебути цілий тиждень на відпочинку, граючи в ґольфа.

Батьки турбуються щепленням дітей проти поліо

Ню Йорк, Н. Й. — Негайно після того, як проголошено успішність вакцини д-ра Солка, численні батьки почали запитувати редакції, лікарів, осередки здоров'я та аптеки, де вони могли б дістати цю вакцину, яка охороняє проти поліо, та нею нащепити своїх дітей. Щеплення проти дитячого паралічу не відбуватиметься за одним зразком у всіх стейтах і місцевостях, але батьки повинні знати про нього таке. I. Шкільні діти від першої до четвертої кляси народних шкіл (публічних, приватних і парафіяльних) будуть могти бути нащеплені безплатно, але батьки мусять виповнювати відповідні формуляри. Це стосується і до тих дітей, які були щеплені минулого року. Коли діти не можуть скористати з безплатного щеплення в школі, тоді батьки повинні звернутися до свого родинного лікаря. II. Відділ здоров'я в кожній місцевості або повіті даватиме інформації батькам про те, чи їх діти щеплені були минулого року правдивою вакциною д-ра Солка. III. Щеплення проти поліо відбуватиметься за такою чергою: 1. Діти до 15-го року життя. 2. Вагітні матері. 3. Всі інші. В першій групі буде ще таке черговання: а) учні першої і другої кляс народної школи та 3-ої і 4-ої кляси, які були минулого року щеплені; б) діти від 4-го до 9-го року життя, які не належать до групи „а"; в) діти від одного до третього року життя; г) від 10-го до 14-го року; IV. Одно щеплення коштуватиме приватно коло шість долярів (сама вакцина) й оплата лікареві. V. Коли б лікар не хотів нащепити дитину, то батько може звернутися до комісії зажалень при Повітовому Лікарському Товаристві. VI. Школи не можуть щепити учнів без згоди батьків. VII. Щеплення почнуть в найближчому часі.

ПРЕЗИДЕНТ СХВАЛИВ ПОРОЗУМІННЯ ПРО ВИМІНУ ІНФОРМАЦІЙ ПРО АТОМОВУ ЗБРОЮ

Оґеста, Джорджія. — Президент Айзенгавер схвалив порозуміння ЗДА з державами НАТО в справі виміни інформацій про атомову зброю. Президент перебуває тепер на вакаціях в Оґесті, де він заявив, що вважає це порозуміння за „ великий крок до збільшення нашої спільної оборони". Це порозуміння не містить в собі окремих пунктів про продукцію атомової зброї, тільки має на цілі такі головні пункти: 1. Дати можливість скласти вже тепер оборонні пляни в Европі. — 2. Вможливити вишкіл військового персоналу в користуванні атомовою зброєю та в обороні проти цієї зброї. — 3. Визначити здібності потенціяльних ворогів послуговуватися атомовою зброєю. „Це моє переконання, заявив президент, що це порозуміння дасть можливість Північно-Атлантійській Оборонній Організації розбудувати послідовніше свою оборону". Президент уповажнив постійного американського представника до держав НАТО Джорджа В. Перкінса здійснювати це порозуміння разом із іншими державами, це значить, Бельгією, Канадою, Францією, Данією, Грецією, Ісляндією, Італією, Люксембурґом, Туреччиною і Англією. Це порозуміння в справі інформацій про атомову зброю заключено ще 2 березня ц. р., і на нього погодилася Комісія Атомової Енерґії, департамент оборони та державний департамент. — Згідно з цим порозумінням самі ЗДА, а також і кожна держава, що належить до НАТО, визначуватимуть, які інформації про атомову зброю можна дати іншим союзникам. — В періодичних відступах часу американські союзники в Европі мають звітувати урядові ЗДА, як вони скористали з тих інформацій, що їх дістали від американського уряду. Уряд ЗДА має право зумовлювати ті особи в союзних країнах, які мають діставати інформації про атомову зброю. Це порозуміння не має визначеного реченця, до якого воно відноситься, і воно має тривати так довго, як довго триватиме порозуміння про НАТО. Найбільше з цього порозуміння скористає Франція, бо вона зможе зорганізувати свої дивізії згідно з вимогами атомового способу ведення війни. Досі французькі військові кола не мали жадних інформацій про те, як мала б виглядати війна, в якій послуговуються атомовою зброєю.

П'ять присудів смерти в Будапешті

Відень. — Угорський суд засудив п'ять осіб, обвинувачених у намаганні скинути комуністичний уряд, на кару смерти. Шість інших одержало кару в'язниці від 6 до 40 років. Група засуджених „змовників" мала працювати під проводом Йосифа Віолі, колишнього члена угорського парляменту. В обвинувачених мала знайти поліція зброю, радіонадавчі апарати, отруту і фальшиві пашпорти. У Віолі знайдено буцімто листу майбутніх членів нового уряду під проводом його самого, як прем'єра. Один з обвинувачених, колишній вояк Іштван Галь, мав формувати збройні відділи, щоб бути готовим „на випадок чужої інтервенції".

В АМЕРИЦІ І СВІТІ

● **Щеплення вакциною** д-ра Солка коштувало 10 мільйонів долярів. Цю суму зібрано під час кампанії так званого „Маршу даймів". 890,000 долярів коштувала перевірка минулорічного щеплення.

● **Пані Елінор Рузвелт** склала вінок на гробі свого чоловіка, покійного президента Ф. Д. Рузвелта, який перший зорганізував збірку на боротьбу проти поліо, знану й досі під назвою „Похід даймів" Ф. Д. Рузвелт сам був жертвою поліо. Повідомлення про успішність вакцини д-ра Солка відбулася в 10-ті роковини смерти Ф. Д. Рузвелта.

● **Нюйоркський пастор** о. Джеймс Г. Робінсон, промовляючи у Теологічній Школі Єйльського університету в Ню Гейвені, заявив, що священики повинні вивчати не тільки теологію, філософію і психологію, але також і „людинологію", тобто повинні знати, про що люди говорять. Священики повинні не тільки проповідувати, але й слухати, бо „Бог промовляє через людські голови".

● **Найбільшу в світі ковбасу** везуть з Гамбурґу до Ню Йорку. Вона важить 90 фунтів, має 2½ стопи довжини і 10 цалів у поперечнику. Її виставлять на міжнародній виставці м'ясива і м'ясних виробів у Ню Йорку.

● **93-річний** Станіслав Муравський, що прожив у цій країні 78 років, тепер дістав права американського громадянина. Він легко відповідав на всі питання филаделфійського судді, тільки важко було йому вимовити прізвище президента Айзенгавера.

● **Повітовий суд** в Ню Йорку обвинувачує двох детективів у кривоприсязі. Їх оскаржують у зв'язках із особами, що займалися торгівлею наркотиками.

● **Винстон Черчил** прибув з дружиною літаком із Лондону на Сицилію. У Сиракузі він винайняв помешкання на два тижні, але мабуть залишиться на довше і вернеться до Англії на передвиборчу кампанію. 80-літній Черчил буде знову кандидувати до парляменту. Перед його підлетом, на летовище в Лондоні прибув відпоручник королеви Єлисавети з її власноручним листом. Змісту цього листа не оприлюднено.

● **Александер Соболєв** предложив генеральному секретареві Об'єднаних Націй Гаммершилдові вірчу грамоту, як головний делеґат СССР, на місце померлого Вишинського. Соболєв має 52 роки і за професією є інженер-електротехнік. У 1945 році він був політичним дорадником маршала Жукова.

● **Французький кардинал** Фельтен прибув з Парижу до Ватикану, щоб дістати від Папи дозвіл на діяльність зреформованої установи „робітничих духовників". На протязі останніх 10 років у Франції деякі священики ставали до праці по фабриках, щоб паралізувати вплив комунізму на робітниках. 16 місяців тому Ватикан заборонив цей експеримент, побоюючись, що священики занадто відірвуться від духовного життя, хоч сама ідея такої діяльности священиків дуже популярна у Франції, і найбільше ненавидять її комуністи.

● **Капітана** турецького підводного човна засуджено за недбальство на 22 місяці в'язниці. Човен пішов був на дно в березні 1953 року, зударившись уночі з шведським вантажним кораблем у Дарданельській протоці. Тоді згинуло 81 осіб, а тільки троє, в тому числі командант, врятувались.

ПРЕЗИДЕНТ ОБДАРОВУЄ КРАШАНКАМИ ДІТЕЙ

Тисячі дітей, що не мали можливости взяти участи в щорічних іграх крашанками, влаштовуваних на Великдень Президентом на подвір'ї Білого Дому, товпляться за огорожею, щоб одержати крашанку з рук самого Президента. Цього року приглядалося іграм з-поза огорожі яких 23,000 осіб, в тому 6,000 дітей.

Христос Воскрес

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажає
Усім Членам У. Н. Союзу та Українському
Громадянству
Петро КУЧМА,
Головний Контрольор УНС

РАДІСНИХ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ
— бажає —
Родині, Приятелям і Знайомим
Ню Йорк **Михайло ЛИСОГІР**

ЩИРЕ ХРИСТОС ВОСКРЕС
— шлемо —
Рідні, Друзям і Знайомим
Лев і Микола ГОЛІНАТІ
Таїса і Петро БОГДАНСЬКІ

З Великим Празником
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
сердечні привітання та найкращі
побажання
Веселих Свят! Христос Воскрес!
Рідні, Приятелям та Знайомим
— засилає —
Богдан ЛІТИНСЬКИЙ та
братова АНЯ з родиною.

Сердешно поздоровляємо
наших Дорогих Рідних,
Знайомих й Друзів радісним
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Д-р Роман КРИШТАЛЬСЬКИЙ
з Родиною.

Веселих та Щасливих Свят
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
Рідні, Приятелям та Знайомим
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
бажає
Володимир МЕДВІДЬ
з Ріднею
81 Hope Ave., Passaic, N. J.

Рідню, Приятелів та Знайомих
вітаємо щиро з нагоди
ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ
та бажаємо всього добра.
Богдан, Марія й Ярина
ТУРКИ

Бажаємо Веселих і Щасливих
Свят
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
всім нашим Знайомим, Покупцям, Читачам, та Видавцям, Управам українських видавн. і книгарень, з якими ми є в торговельних зв'язках.
Наталія і Михайло ГІКАВІ
2334 W. Augusta Blvd., Chicago,
Illinois

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
та смачного яйця: Родині, Приятелям та всім Знайомим
пересилають
В. Я. КОВАЛЬ з Родиною
322 N. 6th Ave., Phoenix, Arizona

Дорогій Родині, всім нашим
Друзям і всім Знайомим
— шлемо —
наші найкращі побажання
з приводу Празника
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
Дарія, Дам'ян і Андрійко
ГОРНЯТКЕВИЧІ

Рідні, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажають
Стефанія ТАБЕНЦЬКА
Ліда, Петро, Ірена
ПОСТОЛЮКИ

Рідні, Знайомим, Приятелям
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і дружнє
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
пересилають
Оксана й Орест КЛЮФАСИ
з Синами

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Усім Рідним, Приятелям та Знайомим, а зокрема з Городенки, Бродів і Великих Фільварків бажаємо з Світлим Празником Христового Воскресення Радісних, Щасливих Свят та всього добра.
Мирослава і Володимир
ЧУБАТІ зі синами Любомиром і Яремою.
1800½ E. 2nd St., Bethlehem, Pa.

ВСІХ ПРИЯТЕЛІВ
І ЗНАЙОМИХ
З ВЕЛИКОДНЕМ
вітають
Надія і Сергій
ЛИТВИНЕНКО

Рідні, Друзям і Знайомим
найкращі побажання
з нагоди
СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ
Ірина і Ярослав ЩЕРБАНЮКИ

Найкращі побажання
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
пересилає
NORTH JERSEY PRESS
& COMMERCIAL
PHOTOGRAPHERS
3 Belmont Ave., Newark, N. J.

РАДІСНИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажають
Оксана і Богдан РАК

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажає
Володимир НАЗАРЕВИЧ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідним, Друзям і Знайомим
— бажають —
Лідія і Роман ЧУБАТИЙ
Hartford, Conn.

Наших Друзів і Знайомих
вітаємо з
ХРИСТОВИМ
ВОСКРЕСЕННЯМ
і бажаємо всього найкращого.
Анна і Володимир
НЕСТОРОВИЧІ
Дітройт.

Рідні, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажають
Михайло ЦЬОЛКО
та
Варка і Ярема БАЧИНСЬКІ

Рідні у Ню Йорку, Вашинґтоні, Амстердамі, Кумам у Шикаго,
Друзям і Знайомим
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
о. Прот. С. ГАЮК з Родиною.

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажають
Рідні, Друзям і Знайомим
Віра, Андрій, Роксоляна і Борис
МИЦЬО

Рідним, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажають
Софія і Семен
МИХАЙЛИШИНИ з Дітьми
і Марія МУЛЬКЕВИЧ
224 S. Washington Street,
Baltimore 31, Md.

З ХРИСТОВИМ
ВОСКРЕСЕННЯМ
Рідні, Приятелям та Знайомим
всього найкращого
бажають
Василь і Леся МОЧУЛИ
з донькою МАРІЙКОЮ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Родині, Знайомим і всім
Покупцям бажають
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
власники Курячої Фарми
Петро, Леся ПАПРОЦЬКІ
Perrineville Rd., Box 272
Jamesburg, N.J. Tel. JA 1-0319J1

Родині, Приятелям та Знайомим міста Бостону, Дітройту, Клівленду, Ню Йорку і Шикаґа
передають найщиріші
ВЕЛИКОДНІ ПОБАЖАННЯ
Михайло і Пелагія КИСІЛІ
15 Dalrymple St., Jamaica Plain,
Mass.

Радісним Привітом
„ХРИСТОС ВОСКРЕС"
вітають всіх, Рідних, Друзів
і Знайомих
Олена й Амброзій
МАРУНЕНКИ
1273 Deschler St., Bethlehem, Pa.

З Празником
ХБИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Рідним, Друзям та Знайомим
бажає
Д-р Григорій ЯВНИЙ
з Рідною.

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ
СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажають
Рідні, Приятелям і Знайомим
Люба і Ярослав ФЕДІВ
з Вінгамптону

З ВОСКРЕСЕННЯ
ХРИСТОВИМ
Веселих Свят і всього найкращого Родині, Приятелям і Знайомим бажають
Марія і Василь САДІВНИКИ
та
Христина і Богданця
БЛАЖЕНКО
225 Manhattan Ave., Jersey City

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Щирі побажання Рідні,
Приятелям і Знайомим
пересилають
Ірена і Роман ЛАПИЧАКИ
Ольга і Микола СТАХОВСЬКІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Приятелям,
Знайомим
бажають
ГРИБИКИ - КОПАЧІ.

Всім Рідним, Друзям
і Знайомим
щирі побажання
З ВОСКРЕСЕННЯМ
ХРИСТА
шлють
Марія і Никифор ГІРНЯКИ
Люба Ірена САЙ